

Jonien, Chrysanthes, icke länge uppehållit sig i det kloster, dit han med 1200 man flydde (såsom sist berättades), utan samlat 5000 man och tåg mot Katerin i Pievien (18 timmars väg från Larissa i Thessalien), där han förenade sig med Antimos Gazis, Erkebiskopen i det Thessaliska Magnesia. Förenade intogo de då Larissa, nyckeln till Epirus, sedan de lätit alla i staden varande Mohamedaner springa öfver klingan. Sålunda räcka Thessalien och norra Macedonien Servierna handen och kunna redan anses såsom afskurna från Ottomansk riket. Den anda, som råder hos Grekerna, kan ej bättre målas, än det skett i ett bref från Turkiska gränsen, dateradt d. 2 Maji, där det heter: "Det älskade fäderneslandet, det sköna Hellas, arbetar att ändligen bryta tyranniets ok och blifva fritt. Ni vet, hvad som skett i Moldau och Walachiet; och redan hafva vi underrettelser om resningen i Peloponnesus, i Epirus, om rörelserna i Servien och Bulgarien. Sjelfva vår vän A. (den ädle, om Grekelands bildning så högt förtjente Anthimos Gazis), med korset i ena och svärdet i andra handen, står i spitsen för sina landsmän i Thessalien. Hetairian (det ordensmessiga, sedan lång tid bestående förbundet mellan Grekerna) har vidt utbredt sig och räknar bland sina medlemmar till och med Turkar, hvilka, ledsna vid Sultans tygellösa regimenter, vändt sig till henne, att finna skydd och lag. Nu eller aldrig, bästa vän! Grekernes entusiasm har inga gränser. De rika räkna ej mer någon enda Obelos för sin egendom; allt hafva de gifvit Hetairian. Andra hafva frivilligt inskrifvit sig såsom simpla soldater. Den svarta dräkten (Grekelands befriares uniform) anlägga de och, med dödens sinnebild på mössan, framtåga de glädt med utropet: lefve fäderneslandet! frähet eller död! under fanorna, dem Helleniska nationens ädle hufvudmän höjt. Sjelfva Ali Pascha af Janina är ledamot af Hetairian. Därföre hafva Sulkoter och Agraphier förbundit sig med honom." — Hydrioterne hafva sändt Spartiaterna ett skepp med krigsförnödenheter och deras anförare en hedersvärja, värd 4500 piaster. — D. 31 Maji gick i Marsvill det rykte, att Grekernas flotta trängt genom Dardanelerna.

Från Constantinopel har man directa bref af d. 10 Maji, af innehåll: att veckan förut en förfärlig gäsning herskat bland Janitschareerna, att en hop Grekiska kyrkor plundrades, andra förstördes; men att Regeringen, genom sin beslutsamhet afvände den hotande stormen. Då Ryssland högt ogillat insurrectionen, hade man intet krig att frukta, och regeringen kunde lemna hela sin upmärksamhet åt Mosca och Öarna. Grekerna, öfverkom-

nade åt sig sjelfva, vore i en förtviflad belägenhet o. s. v. Detta är, såsom man ser, endast reflexioner. Öfver Odessa vet man från Constantinopel af d. 14 Maji, att folket där, oakadt alla regeringens bemödanden, allt jemnt tillät sig de största utsväfningar mot Grekerna, och att regeringen fortfarande låta afrätta alla, som afvetat eller gynnat Grekiska resningen. Sjutton kyrkor voro då alldeles förstörda. Äfven i Adrianopel voro 23 bland de förnämsta Grekerna afrättade, och lika öde hade träffat f. d. Patriarken i Constantinopel, Kyrillus, som där lefde obemärkt. — Oroande rörelser bland milicen visade sig. Man såg täta skäckningar; officerarne samlades i kaffehuset; Janitscharene lemnade sina handverk; och många matrosar och kolbärare begofvo sig till kasernerna, för att där förena sin stämma med de öfriga. Allmänt yttrade sig missnöjet med några af de förnämsta hofmännen och ministrarna, och det var fråga om att hos Sultan begära deras hufvud. Några förnämde blefvo verkligem skickade till slotten vid Bosphoren, där de troligen fått sin ändalykt. — Det säges, att man vidtager skyndsamma anstalter till Constantinopels befattande.

Att Strogonow blifvit insulterad, såsom ryktet sagt, bekräftar sig icke; men deremot har Ryska Legationsrådet Fontone (seke Souton, såsom sist berättades) blifvit hemsökt i sitt hus af utskickade Janitscharer, som borttagit hans papper. Han sjelf skall i tid hafva räddat sig, men allt i hans hus blifvit förstördt. Turkarne i Constantinopel göra, i sin förbittring, Ryssarna skarpa förebräelser. De säga, att de därifrån flyktade Grekiska Furstar blifvit högst vänligt emottagna och fått genast landstiga i Odessa, under det andra Turkiska skepp måst hålla 30 dagars sträng quazantaine.

Om Ypsilanti känner man ingen ting tillförlitligt. Franska blad säga, att han redan var i Adrianopel och beredde sig att gå mot Constantinopel. De tillägga, att den nya Hospodaren, Kallimachi, återkallad till Constantinopel (sedan han förut fått sig updraget att anföra arméen mot Ypsilanti), förlorat förståndet vid denna underrettelse. — Ypsilanti har vunnit ett mäktigt stöd genom föreningen med Furst Kantakuzeni, som är omätligt rik och hvars släkt, hvilken äfven är etablerad i Siebenbürgen och Ryssland, härstammar från de Grekiska Kejsarne. Tidningarna meddela några bref från Grekiska yuglingar, då de lemnade Tyskland och gingo att strida för fäderneslandet. Ett af dessa bref, dateradt Wien d. 18 Maji, säger: "Peloponnesus är fritt, Gudi vare tack!" I Epirus drog tyranniet sin sista pust, Nu

vänte vi underrättelse, att den förrenta Helleniska härsmagten från Epirus och Peloponesus inryckt i Thessalien. Vår Thrasybulus (Alex. Ypsilanti) står i Walachiet vid Tergovist och väntar på underrättelser från Epirus och Servien, för att uppbryta. Hvad man hittills i tidningarne läsit om honom är grundfalskt. Hans armée räknar 30,000 man fotfolk och 8000 ryttare, utom de 12,000 man Theodor anförer. Bland trupperna råder den berömligaste enighet och stor enthusiasm."

Pendedeka har d. 9 Maji på nytt revolutionerat Jassy, då regeringen där icke ville lemna lifsmedel för Grekiska trupperna och uphäfva gemenskapen med Paschan af Ibrail. P. har sjelf åtagit sig styrelsen och uphäfvit förbindelsen med Paschan. Turkarne hafva utsändt ströfpartier och Grekerne hafva tillfångatagit den från Ibrail återkommande Moldauiska deputationen. D. 16 inlopp i Jassy underrättelse, att Seraskieren af Ibrail d. 13, på land- och sjö-väg, ankommit till Galacz, där alla Greker nedgjordes; endast en Capitaine räddade sig. Seraskieren fräskansade sig vid Donau, der han inväntade Paschan af Silistria med 15,000 Turkar och 8,000 Tatarer. Denna nyhet har från Jassy jagat alla Bojarer och Metropolitnen; men Grekiska militären där ville försvara sig och häldre dö, än söka hjelp hos en främmande magt. Från Berlin har man den obestyrkta nyheten, att en Turkisk colonne besatt Bucharest, att Grekernas stridskrafter upplöst sig o. s. v.

Oroligheterna i Smyrna lära hafva uphört.

I Tyska tidningar läser man en utförlig framställning af förberedelserna till den nu inträffade Grekiska revolutionen. Den är icke ögonblickets verk. Allt sedan fälttåget i Egypten reste Franska officerare genom Grekeland, i militäriska och politiska afsigter. Redan före slaget vid Wagram existerade ett Grekiskt förbund, till Grekelands befriande, skyddadt af Franska regeringen. Hufvudmannen, Rhizas, hvars krigs-sånger, eldigare än Tyrtæi, alltsedan skallade i Grekeland, blef på hemresan mördad; men hans anda lefde. 1810 och 1811 var Franska planen till Grekelands eröfring färdig, 30,000 gevär utdelade till bergsboarne i Epirus, förbindelser stiftade, Servierna vunna, 90,000 man Franska trupper färdiga, Ali Pascha af Napoleons smickrad med hoppet att erkännas för souverain monark, men en Prins af Franska Kejsarhuset i sjelfva verket utsedd till Grekelands Konung, Jannina till hufvudstad. Denna plan förstördes genom kriget mot Ryssland; men den hade hos Grekerna väckt en anda, som gjorde dem fruktade af Porten,

understodde Alis förslag och slutligen fann en förenings-punct i Hetairian, som 1814 stiftades i Wien, under Congressen, af en statsman (?). "som genom naturens känslor hänger fast vid Grekeland." Erkebiskopen Ignatius (som nu lefver indraget i Pisa) arbetade gemensamt med honom; Hetairian befordrade Grekernas bildning och understöddes af de anseddaste män. Medlemmarnas symbol är en guld-ring, med bilden af en nattuggla och Chiron, hvilken, såsom hjelte-upfostrare (Achilles's lärare), bär en gosse på ryggen. Denna i början blott vetenskapliga inrättning blef sedan politisk. Hela folk, såsom Pargioterne, Sulioterne o. s. v., iungo i massa däri: slutligen äfven Ali Pascha, då han var undertryckt af sina motståndares vapen. Sulioterne biträdde honom då, Mainoterne nedstego från sina berg på den bestämda dagen (d. 6 sistl. April) och Hydrioternas flotta lopp ut, att uppsöka den med honom utsända Turkiska escadre.

Franska Ministeriella bladet *Moniteur* anförer från Warchau af d. 20 Maji: "De Ryska och Polska trupper, som tåga mot Moldau, skola där bilda en cordon, för att hindra Turkarna att, vid de Grekiska och Walachiska rebellernas förföljande, beträda Ryska området. Kejsaren är dessutom, enligt fördragen i Sistowa och Bucharest, garant af Moldaus och Walachiets fri- och rättigheter; och om Porten, efter oroligheternas kufvande där, vill gifva dem en ny regering, kan det ej göras utan i öfverenskommelse med Ryssland." — Man vet, att 100,000 Ryssar redan i början af Maji gingo öfver Duna.

Tyskland. Från Wien berättas, att der kommer i år att hållas en diplomatisk congress angående de Turkiska angelägenheterna. (Franska tidningar säga tvärtom, att Kejsar Alexander, i anscende därtill att oroligheterna i Turkiet fordrade Dess närvaro i Ryssland, redan i Laibach för detta år öfvergifvit beslutet att göra en ny resa, och att den till hösten beramade congress skall hållas först nästa år).

Norrige. På Lagthinget d. 7 och 8 dennes, likasom på Storthinget d. 8, föreföllo debatter blott om beivllningen och dess fördelning. Till d. 12 voro samma mål anslagne i båda Thingen, äfven som till d. 13 i Lagthinget.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Måndagen den 25 Junii.

LAGKLOKHET.

(Forts. fr. N:o 16.)

Då jag ansett mig icke böra genom förhör å Lands-Cantzliet sjelf förvissa mig om angifvelsens sanning, har jag icke eller på andras berättelser och försäkringar derom, utan endast på vederbörandes requisitioner utfärdat befallningar eller fattat beslut om för brott angifne personers häktande.

Efter denna utredning af mitt nu varande handlingssätt i afseende på brottmålet i allmänhet, får jag äran uplysa de särskilda omständigheter, hvilka föranledt mig, att icke annorlunda försäkra mig om Postillonen Wikströms person, än att jag tillsagt honom, att icke från denna Stad sig begifva, utan der afbida den kallelse och ransakning vid vederbörlig Domstol, som ifrån Konungens Befallningshafvande i Westerås vore att förvänta.

Den 24 sistledne September ankom till mig en rapport af Länsmannen i Norrberkes Socken Eric Bergström, enligt hvilken Postillonen Wikström skulle å Smedjebacken hafva i vittnens närvaro erkänt, att han borttagit 17 R:d 16 sk. Banco utur ett af honom brutet bref, hvilket Glasmästaren Wikman derstädes (icke uti Wik) hade honom anförtrott för att i Westerås af-

lemnas. Sedan jag om denna emot Wikström inlupne anmälan genast underrättat Post-Inspectoren härstädes J. E. Wigander, på det att Wikström icke, förr än undersökning om hans brottslighet föregått, måtte såsom Postillon åtfölja Posten, eller få tillfälle att på Post-Contoiret åtkomma några bref till främmande personer, afsände jag samma dag med Extra Post den skrifvelse till Domhafvanden i Wester Bergs-lagen, Herr Häradshöfdingen Lars Alin, hvilken härjemte i afskrift under (Lit. A) bifogas. Uti svar af den 25 September, hvilket med Ordinarie Posten den 28 hitkom (Lit. B.), begärde hemälde Herr Häradshöfdinge, att jag, som af anförde skäl förklarar mig icke kunna förhöra Wikström, ville förekalla honom för att åtminstone affordra honom upgift när och hvarest han upbrutit brefvet och de deruti förvarade penningar tillgripit, på det att den Domstol, vid hvilken den erfordrade undersökningen här om borde anställas, närmare måtte kunna bestämmas. Endast för att fullgöra hvad en Domare sålunda äskat, lät jag genast förekalla Wikström, hvilken, på sätt det då förda Protocollet (Litt. C.) utvisar, väl erkände, att han först vid ankomsten till Westerås tillgripit penningar, som varit förvarade uti det af Glasmästaren Wikman honom anförtrodde brefvet, men tillika förefog, likasom han förut för Post-Inspe-

toren Wigander berättat, att brefvet icke med upsåt och genom hans handaverkan blifvit brutet, utan af våda, medelst nötning i hans ficka, öppnadt. Till någon fullständigare undersökning om sanningen eller sannolikheten af detta föregifvande fann jag mig icke berättigad af Domarens requisition, hvilken, såsom ofvan förmäldt är, var den enda ostridigt lagliga anledning till förhöret, som jag ansåg mig äga. Och då Wikströms brottslighet, efter hans inför mig afgifne berättelse derom, icke var så qualificerad, att jag trodde den kunde bedömas att vara urbota, fann jag mig ej eller hafva laglig anledning att Wikström uti häckte inmana. Med Posten den 1 October öfversände jag Protocollet rörande honom till Konungens Befallningshafvande i Westerås, i följd hvaraf, enligt dess svar af den 10 i samma månad, Ordföranden i Kämnars-Rätten derstädes utsatt dag till den 24 derpå följande, då undersökning rörande Wikströms tillgrepp vid bemänte Rätt skulle företagas, hvilket Magistraten anmodat Konungens Befallningshafvande att mig tillkännagifva *i afseende på den åtgärd, som till Wikströms inställelse lagligen kunde äga rum*. Enär nu Domaren efter erhållen kunskap, om Wikströms inför mig afgifne bekännelse icke fordrat hans häktande fann jag mig icke kunna vidtaga annan laglig anstalt, för hans inställelse vid Rätten, än att genom Magistraten i Fahlun låta honom derom antydas. Den 12 October expedierade jag bref härom till nyssnämnde Magistrat, som följande dag aflemnade bevis att Wikström blifvit kallad, hvilket jag med Posten den 15 till Konungens Befallningshafvande i Westerås öfversände. Då han likväl icke vid den af Westerås Kämnars-Rätt bestämda tid der tillstädes kom, beslöt Rätten, att han skulle hemtas, för att d. 7 November inför of-

tanämnde Domstol inställas, till verkställighet hvaraf Konungens Befallningshafvande i Westmanland begärde min handräckning, uti bref af den 27 October, hvilket Söndagen den 29 hit anlände. Den följande Söcknedagen anmodade jag skriftligen Magistraten i Fahlun, att genast låta gripa och i Landsfängelset inmana Wikström, så att han med den nästa dag afgående fång-transport måtte kunna till Westerås afsändas. Magistraten inberättade den 31 October att Wikström icke kunnat anträffas, utan att han omkring åtta dagar derförinnan här ifrån Staden sig begifvit, hvarvid, efter ytterligare inhemtade underrättelser, han sagt sig vara sinnad, att till Westerås afgå, hvarom jag uti bref af den 2 November lemnade Konungens Befallningshafvande derstädes kunskap. Då Wikström likväl dit icke ankommit, har han, efter Kämnars-Rättens den 7 November fattade och af Konungens Befallningshafvande uti skrifvelse af den 14:de, som den 16 i samma månad hitkom, mig meddelade beslut, ytterligare blifvit efterspanad, samt allmänneligen efterlyst uti härifrån utfärdad tryckt Kungörelse af den 22 November, eller den första dag, då Posten härifrån afgick till alla delar af Länet och till alla Landshöfdinge-Säten i Riket.

(Forts. c. a. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Från Marseille berättas, att de från Asien ankomna trupper, jemte pöbeln i Constantinopel, försatt sig i öppet uprors-tillstånd. Allt ifrån tidigt på morgonen genomströfvade de, med svärdet och facklan i hand, alla stadens gator och mördade, utan anseende till ålder eller kön, Grekerna samt de östliga Christna, hvilka bo i Frankernas kvarter och förstaden Pera. De upbrände äfven större delen af nämnde förstads; och endast Franska Ministerns palats skonades. Engelska Ministern, med sin familj och suite, fann där en till-

flykt. Brevet, som innehåller detta; skall vara skrivet d. 17 på aftonen och tillägger: att man då ännu icke visste, hvad som blifvit af Ryska Ambassadeuren, hans fru och hans suite; man fruktade, att de omkommit under skräck-scenerna d. 17. Förvirringen var grullig, och man såg intet medel att sätta gräns för uploppet. Dessa i detaljen obestyrkta nyheter bekräftas dock i det hela genom andra tillförlitligare. Öfver Wien berättas, att alla Christna Ministrar dragit sig till Bnyukdere, hvarifrån man på 4 timmar kan komma till Svarta hafvet, och på två dagar till Odessa. Pera skulle hafva upgått i lågor. Directa bref från Constantinopel berättar följande: En Grekisk köpman Danesi blef kastad i fängelse, emedan han vägrade acceptera en vaxel från Bucharest, emedan den, som dragit vaxeln, underrättat Danesi, att fonder till dess honorerande feltes. D. blef frigifven och dölde sig. Då han sedan kallades till Reis Effendi, förmådde Ryska Ministern honom att gå och ansvarade för hans lif. Likväl blef han genast gripen, då han kom, beledsagad, såsom R. Ministerus Banquier, af en Rysk Dragoman. D. 3 Maji, eller dagen därpå, lät Baron Strogonow reclamera honom, men fick kort svar af Reis Effendi, att D. vore och förblefve Portens undersåte och Bar. Str. hade ingen rätt att åtaga sig honom. Reclamationen förnyades af en Ambassade Cavalier i stor ceremonie. Efter fem timmars väntan fick han samma svar. Cavalieren, som hade befallning att ej återkomma utan Danesi, skickade då underrättelse till Bar. Strogonow, som genast kom med stor suite och pomp, men fick samma besked och blef, mot vanligheten, förd till Storviziren. På tillfrågan, hvad Danesi gjort, svarades, att man hade de säkraste bevis på hans högförräderi. "Det förändrar saken," sade Strogonow; "Danesi är min Banquier och besörjer min officiella brevväxling på Morea. Saken kastar således skugga på renheten af mina tänkesätt och är en förolämpning mot Kejsrerliga beskickningen." Detta uträttade lika litet, som de hårdaste förebråelser och allvarligaste hotelser, hvilka Strogonow utöste, men hvilka icke bragte Turken ur concepterna. Ambassadeuren utbad sig därpå Danesis frihet, såsom en gunst, hvarpå han skulle sätta stort värde; men fick allt jemnt samma nekande svar. Han framlemnade då en till Sultan sjelf ställd not; men Storviziren nekade mottaga den och Strogonow måste gå med oförrättadt ärendet. — Följande dagen förnyades, af Ambassade-Secreteraren Fontone, både begäran om D.s frigifvande och, i vidrigt fall, om notens aflemnande till Sultan; men Reis Effendi vägrade båda delar-

na, hvarpå Fontone sade sig hafva befallning att ställa sig i Sultans väg, då han ginge till Moschéen, och att sålunda öfverlemnade noten. Från denna föresats kunde han ej bringas, utan passade på, då Sultan gick ur Moschéen, lyftade up sin skrift i vädret och ropade på Turkiska: "Här är en note från Kejsarens af Ryssland Ambassadeur Extraordinaire och Ministre Plenipotentiaire till H. M. Sultan Mahmud II." Två gånger ropade han förgäfvos; den tredje kastade Sultan på honom en obetydlig blick, lät taga papperet och tågade vidare. Samma dag kom nekande svar i ganska hårda uttryck. — D. 7 besvarade sig Ryska Ministern äfven öfver Grekernas misshandling och deras kyrkors förstöring. Han påstod, att inga Turkiska trupper måtte inrycka i Moldau och Walachiet, "då Furst Suzzo redan lemnat Turkiska området och Ypsilanti, som ej hade mer än 400 man, vore innesluten i ett Castell." Reis Effendis svar på dessa upgifter (hvilkas oriktighet svårigen kan vara obekant för den, som framställt dem) kände man icke; men man visste, att Reis Effendi förklarar, att Rebellen Ypsilanti skall med sitt hufvud böta för det i Jassy och Galacz utgjutna blod. Bland främlingar och Greker i Constantinopel rådde den största bestörtning; och den var icke mindre hos Turkarna, sedan ett Rysskt skepp med 18 kanoner ankommit. Flera personer, hörande till de främmande beskickningarna, lagade sig till att resa. — Sultan har befallt, att alla i Constantinopel varande Christna kyrkor skola förstöras. Detta verkställdes på 16 kyrkor, med största raseri. Ryska Ministern har två gånger gjort föreställningar mot denna befallning, men fått till svar, att Sultan är oinskränkt Herre i sitt Rike och handlar efter politiska grunder. Afrättningarne fortsara och äro alltid förbundna med confiscation. Grekerne (som, genom afl. Patriarkens bannlysning, äro afväpnade) söka om nätterna fly ur hufvudstaden; och det har lyckats tämligen många.

Med ett ord: Turkarnes raseri har stigit till sin höjd; de förolämpa allt, hvad som icke är Turkiskt, göra derigenom Grekernas sak till hela Christenhetens sak, förkasta all försoning, vilja lita endast på egna krafter, på de oregerliga, rofgriga asiatiska trupperna, på bödelssvärd och på galgar. De bereda sin undergång, derigenom att de miss-handla äfven sådana nationer, som annars varit dem bevägnade. Hvad Franska blad berättat om en beväpnad bemedling å Ryska sidan är icke bekräftadt.

Öfver Trieste har man fått flera bekräftelser på Alis tragiska slut och på hans ofantliga skatters i besittningtagande af Grekerna. Äfven bekräftat

sig, att belägrings-corpsen mot Janina är slagen. Den anfördes af Jussuf Pascha af Macedonien, och skall vara alldeles förstörd. Jussuf sjelf var bland de döda. I Janina och Suli (Sulioternas hemvist) har en Senat bildat sig, som styrer Epirus och förkunnar sina befallningar genom Senats-consulter. Janina innehafves af några Sulioter och några Turkar; rätta sammanhanget är svårt att dechifrera. — Från Odessa påstås, att Hydrioterne med 56 fartyg gått genom Dardanellerna och bemäktigat sig ett af de fasta slotten. Från Constantinopel vet man, att de i Arkipelagen tagit 40 skepp från Egypten, med rika proviant-laddningar. — I Psara lågo 30 a 35 Grek. kapare, färdiga att utlöpa mot Turkarna. — Två Turkiska Fregatter af 50 kanoner, två Corvetter och 4 briggar, som utlöpit från Constantinopel, för att understödja den armé, som i Salomichi samlas mot insurgenterna på Morea, hafva, genom de Grekiska matrosernas förräderi, fallit i insurgenternas händer. De på dessa skepp varande 900 Turkar fördes först, såsom fångar, till ön Milo, där de dock, då underrättelsen om Patriarkens mord ankom, samtliga blefvo dödade. — Af Capudan Bei hafva alla Moreas hamnar blifvit förklarade i blokad-tillstånd; utom Lepanto, Patras, Navarino, Modon, Koron och Monembassia, hvilka således tyckas vara i Turkarnas händer. Man vet åtminstone, att Patras d. 3 Maji, af en turkisk flotta under Paschan af Negroponte, blef intaget och alla Greker, som ej flydde, mördade. Turkarne fingo dagligen förstärkning från Rumelien, och Grekerna voro för svaga, att göra motstånd. — Messeniernes Råd har organiserat och väl inrättat upbörderna och beväringen.

Om Ypsilanti vet man ingen ting med visshet. Enligt de flesta underrättelser (heter det från Czernowicz af d. 25 Maji) skall han vara öfver Donau och agera offensivt. Turkarne hafva framträngt i Moldau och Jassy lära vara af dem besatt. Att Bucharest d. 28 Maji blef det, känner man bestämdt. Paschan af Silistria, med 12000 man, besatte staden och handhade god discipline. Theodor lemnade i hast både Bucharest och klostret Kotreczenie, som han befästat, och tog vägen åt Curte d'Argisz. Communicationen mellan Moldau och Walachiet är derigenom afbruten. I Galacz slogos 600 Greker med 9000 Turkar en hel dag. Antalet på båda sidor sammansmälte till hälften; Turkiska mängden behöll ändtligen öfverhand; de öfverblifna Grekerne, 300 man, måste draga sig tillbaka; ingen enda var utan sår. Då denna lilla käck trupp var borta, begynte Turkarne utan försökning nedsabla alla christna barn och qvinnor. Underrättelsen om neder-

laget i Galacz förmäddde Hetairisternas anförare att lemna Jassy d. 18 Maji; och Turkarne drifva obehindradt sina grusamheter i Moldau.

Om Theodors oenighet med Ypsilanti, om hans underhandlingar med Turkarna o, s, v. talas ännu; och man känner ingen ting bestämdt om förhållandet. Nästan alla underrättelser säga, att folk skäckas till Ypsilanti. Han hade detacherat 2000 man mot de Turkar, som inryckt i Moldau.

Neapel. D. 21 Maj utkom ett edikt, hvori Konungen tillkännagifver, att som han nu ville bringa i fullbordan de löften, han i skrifvelse d. 28 sistl. Jan. till sin älskade son, Hert. af Calabrien, gifvit sina högtälskade nationer, har han i sådant afseende sammankallat en Giunta af de redligaste och insigtsfullaste män, för att taga dem till råds, öfver de grunder dem H. Mt lagt för det allmänna lugnet. Bland dessa män befinna sig följande: Mark. Circello, Kard. Ruffo, Fursten af Canosa, Hert. af Gualtieri, Gen. Löjtn. Fardella Marsk. Lucchesi Palli m. fl. Utom det att desse redliga och insigtsfulla mäns först kända åtgärd röjde sig genom en den 26 Maj utkommen förordning, som fastställer den forna Rättgångs-ordningen för Neapel och Sicilien, såg man äfven samma dag en annan frukt deraf, i en utkommen konstitution eller föreskrift för allmänna ärendernas behandling och lagars stiftande; hvarföre en Consulta de stato för Neapel och en för Sicilien är inrättad, hvilka skola med sina uplysningar och betänkanden gå ett blifvande Stats-Råd tillhanda.

D. 18 Maj afslutades en traktat, om Siciliens besättande af Österrikiska trupper, ehuru lugnet är fullkomligt. Divisionen Wallmoden, bestämd härtill, skulle på 80 a 90 skepp afgå dit omkring d. 4 Juni. — Främlingar tillströmma i stor mängd. — En, Ginzano, samt Öfverste Lombardi äro arresterade. De förde presidium i Carbonariernas Alto vendita under revolutionen. — General Carascosa höll sig dold eller var flyktad d. 20 Maj.

Spanien. Man börjar allt klarare inse nödvändigheten af att i oberoende försätta de Amerikanska provinserna, och de Amerikanska Deputerade taga denna sak så för afgjord, att de sjelfve finna det löjligt att deltaga i öfverläggningar om Spanska angelägenheter. De skola äfven hafva sig updraget att föreslå de Ultramarinska provinsernas indelande: i 3 sjelfständiga Konungariken under 3:ne särskilda Spanska Prinsar.

STOCKHOLM,
Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Thorsdagen den 28 Junii.

LAGKLOKHET.

(Forts. fr. N:o 17.)

Af denna omständeliga berättelse torde tillförordnade Herr Justitiæ-Cantzleren benäget finna, att jag med all möjlig omsorg och skyndsamhet, samt med all den verksamhet, som jag ansett vara mig tillåten, vidtagit Nio särskildta åtgärder för att till laglig ransakning befordra Postillon Wikströms brottslighet. Ett enda Lands-Cantzli-förhör, anställt med honom genast då jag erhöLL Länsmannens Rapport, skulle sannolikt hafva varit tillräckeligt för att bringa honom till en fortsatt frivillig bekännelse, att han brutit brefvet, då jag visserligen icke underlåtit att honom i häckte inmana. Men en sådan åtgärd, hvars nödvändighet äfven i detta fall blifvit ådagalagd, var mig icke, sedan jag sjelf väckt fråga om lagligheten deraf, medgifven.

När Wikström, vid ett sent hållet och ofullständigt förhör, hvilket jag måste inskränka till affordrande af hans svar på de af Domaren mig meddelade frågor, berättade att brefvet genom nötning blifvit öpnadt, kunde hans gerning icke hänföras till den svårare brottslighet, som Kongl. Förordningen af den 5 Martii 1746 bestämmer; dertill fattades den hufvudsakligaste omständigheten, den nemligen, att

genom handaverkan å förseglingen denna lagliga vård för penningar och deras värde blifvit med stadgadt upsåt våldförddt. Ehuru Wikströms inför mig upgjorde berättelse, stridande emot den sannolikare bekännelse han i första stunden af tillgreppets upträskt i vittnens närvaro skall hafva afgifvit, syntes mig vara osannfärdig, fann jag mig dock icke, på blotta misstankar härom, böre häckta honom, hvilket så mycket mindre lærer kunna läggas mig till last, som jag äfven under andra förhållanden; än de nu varande, alltid varit lika varsam.

Det är eni i senare tider yrkad och äfven af Domstolar någon gång antagen sats, att allt hvad Lagen icke med uttryckliga ord förbjuder, så vidt det af enskild man föröfvas, bör anses obrottsligt, äfven om den ovedersägligaste likhet sig företer emellan en sådan gerning och den Lagen, såsom exempel af vissa arter af brott, framställer. Efter denna sats hade Wikström kunnat ifrån allt straff blifva frikänd, emedan hvarken Allmänna Lagen eller särskildta Författningar omtala den händelse, att någon borttager penningar utur ett bref, som genom nötning öpnats. Men också, vid en med andan af Sveriges Lagstiftning enligare pröfning, hade hans tillgrepp, under sådane omständigheter, som han för mig upgifvit, sannolikt icke kunnat hänföras till urbota brott, och han icke till

dråpare och grofva missgerningsmän, hvilka, enligt 1 Cap. 2 §. Straff-Balken, skola genast å färsk gerning pripas.

Detta tillgrepp var icke, efter mitt omdöme, stöld, enär penningarne icke från annor mans vård borttogos. Rättast torde det hafva bordt anses som förskingring af förtrodt gods; i hvilket fall straffet derföre, efter 12 Cap. 4 §., jemförd med 11 Cap. 4 §. Handels-Balken, blifvit penninge-böter till halfva beloppet af den förskingrade Summan, eller åtta Riksd:r 52 sk. Banco. Ehyad då Wikström blifvit af Domaren alldeles befriad från straff, eller dömd till detta lindriga, hade jag, om jag käcktat honom, haft att förvänta mig en vådligare Action för en sådan åtgärd, än den, som nu möjligen kan förestå mig, för det att jag, tvertemot den benägenhet till våldsamerheter, som man söker att påbörda Landshöfdingar i allmänhet *), icke förhastat mig, att beröfva en Svensk man dess personliga frihet.

Emedlertid, då tillförordnade Herr Justitiæ-Cantzleren funnit mitt förhållande i detta mål anmärkningsvärdt, yrkar jag, att frågan om behörigheten deraf må förvisas till undersökning vid Laga Domstol. Skulle tillförordnade Herr Justitiæ-Cantzleren icke bevilja mig denna förmon, så anhåller jag att få anse uteblifvande af en laglig Action, såsom ett bevis, att tillförordnade Herr Justitiæ-Cantzleren fullkomligen godkänner och icke endast ursäftar allt hvad jag, i följd af angifvelsen emot Postillonen Wikström gjort och icke gjort. Gerna medgifver jag, att jag i andra fall behöfver ett välvilligt öfverseende af möjliga felaktigheter, men jag skulle lika litet vilja emottaga tillgift för

*) Hvem gör det? Jo, den som försvarar dem. Så förträffligt är det att försvara sig utan att vara angripen.

en obehörig, den allmänna säkerheten störande skonsamhet mot brottslingar, som för en olaglig och våldsam behandling af dem. Fahlun å Lands-Cantzliet den 21 Martii 1821.

HANS JÄRTA.

JAN NORÉUS.

Att ofvanstående afskrift är lika lydande med det till Kongl. Maj:ts Justitiæ-Cancellers-Embete insända Original-intyggar Ex officio.

GUSTAF H. THOMÉ.

(Forts. e. a. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Om Grekernas rörelser har man i det hela inga nya underrättelser af vigt. Från Corfu berättas af d. 14 Maji, att ryktet om Cyperns befrielse från Turkiska oket och om resningar på flera ställen i Mindre Asien förnyas; att Samos är i full resning; att Grekiska köpmän i Drama vid Hebros blifvit plundrade och mördade; att i Adrianopel alla rika Christna blifvit mördade, likasom Patriarken Cyrillus, hvilken lefde där i största stillhet och såsom Rysslands agent; Invånarne i Bulgarien hafva mördat en mängd Türkar; af hämnd för Patriarkens död. Det berättas, att Serwierne mangrant rusta sig och redan haft några drabbningar med Bosniakerne på gränsen. Montenegrinerne ströfvade ända till Tästilidsche och Priepal och togo från Bosniakerna en mängd hufvud. Deras Biskop ämnade sig mot en del af Päschalikatet Scutari i Thessalonich var åter lugat, men i det inre af Macedonien mycken oro. Sulioterne hade oförmodadt intagit passen vid Makrinoros, hvarvid många stupat. Messenierne hafva intagit fästningen Koron. Türkarne i Patras hade (såsom man redan vet) fått förstärkning från Lepanto och tillbakadrefvo dem, som belägrade castellet; men Grekerna återhämtade snart mod och anställde ett gruffligt blodbad bland Türkarna, hvilka med nöda räddade sig in i fästningen. Staden är numera blott en askehög; hettan och mordbrand hafva på en mil omkring förstört alla de herliga orange- citron- och cederskogarna; de Romerska vattenledningarne äro uttorkade.

Med visshet känner man, att inga Turkar ännu än 30 Maji inryckt i Jassy, där Penedeka, med 3 eller 400 man, spelar militärbefälhavare. Bojarerne försökte med alla krafter att bevärna invånarne, och förklarade, att de skulle förstöra alla Greker. Desse hade väl lemnat Jassy och ville gå öfver in på Ryska området; men då de icke blefvo där emottagna, återkommo de och fortforo att försvara sig i klostret Galata. De deputerade, som (enligt hvad man redan vet) fallit i deras händer, äro utsatta för många obehagligheter, emedan Grekerne beskylla dem, att de varit skuld till Turkarnas utfall mot Galacz.

Österreichische Beobachter (hvars redacteur, enligt sista tidningar, blifvit Riddare) berättar och räsionnerar mycket till Grekernas nachel och till Turkarnas fördel. De 200 Turkar, som först inryckt i Bucharest d. 28 Maji, iakttago en löfverd discipline, så att de af invånarne ansågos såsom befriare och beskyddare. Seraskierens af Ibrail trupper, som tågade mot Jassy, återställde lugn och ordning, hvar de kommo; de förföljde blott Hettaristerna, men beskyddade landtfolket och betalte coutant sina behof. Nämnade tidning framställer derpå en målning af olikheten mellan Grekernas och de öfriga insurgerade folkens tänkesätt och interessen. Serviernas öfverhufvud skall hafva så litet lystnat till Ypsilantis communicationer, att han fastmer deraf tagit sig tillfälle att försäkra Porten om Serviernas tillgifvenhet. "Sammanhanget mellan Ypsilantis företag och sakernas drömda gång i Italien kan icke misskännas. Sjelfva företaget är, likasom de öfriga under sista och innevarande år, endast och ellänast bygd på en politisk förvillelse. Till och med i Epirus är det blott en entreact, då invånarne där äro af Slaviskt; men ej af Grekiskt ursprung." Sedan förekomma reflexioner öfver den sannolika utgången, öfver de olyckliga företagen på 70-talet o. s. v. Detta allt är märkvärdigt, icke för nyheternas, utan för tonens skull.

Från Marseille berättas, efter sjöfarande, som kring d. 10 Maji lemnat Smvrna, att Grekernas entusiasm och mod där äro lika stora, som Turkarnas feghet. Det kanibaliska raseri, hvarmed Turkarne (dock alltiå i öfverlägset antal) öfverfalla sina offer, är rysligt och tvingar hvar och en att önska Grekerna framgång. Berättarne hade på vägen blifvit anhållna af många Hydriotiska, Psariotiska, Speziotiska m. fl. skepp, hvilkas besättningar sade, att de inom få dagar skulle från Turkarna rycka fästningen på Chios (det enda de hade kvar på ön och nästan i hela Arkipelagen). Detta var så mycket sannolikare, som fästningen hade

munition och proviant knappast för en månad, och Turkarne där, likasom öfver allt hvarst de icke äro långt manstarkare än Grekerna, gifva sig med skamlig feghet. Befälhafvaren på en 25 kanoners brigg sade, darrande af raseri: "Man har mördat vår helige Patriark och de höga bland vårt folk; endast omänsklighet är numera att vänta. Vårt valspråk vare då: lif eller död!"

Genom bref från en grek i Trieste, införd i en Tysk tidning, har man något närmare reda på förhållandet med Alis och Grekernas första operationer mot Viziren af Morea (Chorschid Pascha). De angrepo Turkarna i de tränga passen i Pindus och Epirus. Efter en lycklig drabbning vid Kiapha borttogo Sulioterna nästan hela Turkarnas tross (1200 mulånor) och många fångar, hvilka de öfverlemnade åt sina qvinnor att bevakas i bergfästena. Qvinnorna nedstörtade flera af dem utför klipporna, under förbannelser öfver den vanära de tillfogat de Christna. Meer-Bei, en af de mahomedanska Albanes-cherferna, som öfvergifvit Alis parti, blef, tillika med sina Turkiska trupper, slagen af Sulioterna. Odysseus (en Grek, Alis förtrogtie) begaf sig till de Thessaliska cherferna på Pindus, bevisade deras höglidliga ed att icke förr bortlägga vapnen än de hämnats sin tro och sitt fädernesland, och reste därpå till de Peloponnesiska cherferna i Calamata, hvilka aflade samma ed. I öfrigt känner man redan, hvad som inträffat, att neml. Misitra, Tripolizza, Anapli (Napoli di Romania) o. s. v. blifvit intagna af Grekerna. Under hela tiden reste Odysseus omkring, från den ena Grekiska corpsen till den andra. Då han återgått genom Isthmen, slog han en af de Pasehar, dem Viziren (Chorschid, befälhafvare för kvarlevorna af Turkiska arméen) utsändt mot Peloponnesus. En annan af dessa Pasehar blef på samma tid slagen af Jonkos, Agraphernas anförare. (Sednare underrettelser uplysa, att dessa båda Turkiska befälhafvare voro Nassan Pascha och Omer Pascha, att deras styrka var 4 à 5,000 man, och att Odysseus, Sturnar och Jonkos, med Akarnanierna och Eto-lierna, fullkomligt förstört dem i passet i Xeromeron.) Då angrep äfven Ali den mot honom stående Turkiska armée och dref den, med Sulioternas och Agraphernas bistånd, från Artaviken, från fästningen Trikala och från alla punkter i Epirus. Sjelfva påskdagen levererade han Turkarna en hufvuddrabbning, sedan han utspridt rykte om sin död. Den gamle skalken var icke nöjd att slå dem; han dref äfven gäck med dem; "Jag är död," sade han, "men min skugga var nog att slå Turkarna på flykten."

Hufvudstyrkan af Grekernas flotta låg för Dardanellerna och brann af ofärlighet att på Constantinopel hämnas den vanära, som vederfarits kyrkan, genom Patriarkens och synodens död. Detta kände man säkert; men ryktet sade äfven, att Grekerne redan slagit sig igenom Dardanellerna. Där har handeln från Svarta hafvet varit spärrad, därigenom att Turkarna tvungit alla skepp att, om deras laddningar bestått i säd, lemna den i Sultans magasin, emot betalning efter torgpris.

Spanien. D. 28 Maji blef Elio af domstolen i Valencia dömd att strypas, såsom öfverbevisad att år 1814 hafva omstörtat constitutionen. — Pastorn i Zalduende, D. Pedro Ruis de Algeria, och Advocaten Luzuriaga hafva d. 4 dennes blifvit af rättade i Vittoria. Dagligen inlöpa underrättelser, att factionister blifvit dömda. Audiencian i Sevilla har till dödsstraff förvandlat det af domstolen i Cadiz öfver Jos, Salvador, för händelserna d. 10 Mars 1820, afkunnade 10-åriga galärstraff.

Merino har i Gamla Castilien, genom circulaire, requirerat 400 hästar och utspridt en proclamation, deri han angriper det nu varande systemet och påminner om sina tjänster mot Bonaparte. D. 26 Maji angrep han, med 150 Jägare och 80 dragoner, vid Cebracas de Catalaniska frivilliga, gjorde 38 fångar, lät fusilera dem och tågade mot Tordueles. Empecinado har begärt förstärkning, och Öfv. Lieuten. Manzanares tågar honom till hjälp. Cortes hade förut funnit Emp. hafva öfverflödigt styrka. Merinos nya framgångar hafva ånyo blifvit öfverläggnings-ämne hos Cortes, som beslutit åter discutera Gr. Torrenos förslag, att alla provinser och orter, som tåla hos sig factionister, måtte förklaras i krigs-tillstånd och en godtycklig magt för tillfället lemnas militär-befälhafvarne. Merino har företagit sig att öfva represalier, sedan Empecinado lätit fusilera några fångar. Deremot har Emp. förklarat sig sinnad att låta ombringa äfven de fångnas närmaste släktingar. — Från Valladolid skrives, att ett insurgent-band, som innehar höjderna vid Valbuena, afväpnat hela national-gardet i Köpingen Hermedes. Åtta compagnier Landtgrenadier beordrades dit. — Guerilla-chefen Jaime Alfonso utbreder allt mer förskräckelse i Murcia.

Konungen har sanctionerat Cortes's beslut om en orden för de krigare, som slagits mot Merino. På deras anhållan hos Konungen, att urtima Cortes genast måtte, utan en dags uppskof, kallas, väntade man dagligen beslutet.

Cortes Utskott för Americanska ärenderna har till Ministären öfverlemnadt sitt utlåtande, som huf-

vudsakligen går derpå ut, att de Spanska besittningarne i America skola indelas i ett nordligt och två sydliga riken, hvilkas hufvudstäder skulle blifva Mexico, Lima och Sta. Fe de Bogota. Spanska constitutionen skulle, med några modificationer, antagas, hvartera riket halva egna lagar och representation, och moderlandet endast rättighet att skicka Vice-Konungar eller Presidenter, oantastliga och endast inför Konungen och Cortes ansvariga. Amerikanerne skulle i 6 år betala 200 mill. realer och hvarje följande år 32 millioner o. s. v.

Neapel. De Consultor, dem Konungen förordnat i sitt påbud om den nya constitutionen, skola bestå af de förnämsta godsägare i provincerna och, bland dem, i synnerhet sådana, som bekläda stora embeten. Konungen väljer dem, liksom ledamöterna i Provincial-råden, hvilka i hvarje province skola fördela skatterna.

Polisen är förfärligt sträng och finner föremål för sin stränghet i förnyade tecken till Carbonarernas tillvarelse. Så hade d. 22 Maji, då årsdagen af Konungens intåg 1815 skulle firas, en trefärgad fana visat sig på ett tak, hvilket för- anledde, att Borgare-gardet, som efter vanligheten skulle göra vaktten vid slottet, i största hast blef aflöst, Tusentals embetsmän afsättas — och ändock är utrensningen knappast börjad.

Tyskland. Andra Kammarerna af Würtembergiska Ständerna hade satt ett Utskott öfver skräväsendet. Detta utskott har rent af nekat, att skräns uphålvande vore nyttigt. Denna sats försvaras med mycken metafysik och konstord. Förbättringar tror väl Utskottet vara behöfliga i skrärdningen, ibland annat derföre att skräna icke äro nog skarpt skilda, efter yrken och districter.

Brasilien. Kunglige familjens resa till Europa har gjort ett obehagligt intryck. Man har väl ej att vänta blodiga upträden, ty alla älska lugn och säkerhet: men ingen vill vidare vara beroende af Europa. En oafhængighets-förklaring torde snart vara att vänta, i fall man i Europa skulle vilja träda oss för när; härom talas redan i det bestämdaste språk. Handel och rörelse är allas sak här, och alla Europeiska nationer vilja gerna stå i förbindelse med detta välsignade land, som dagligen stiger flor, i synnerhet sedan communicationen med de fornda Spanska provincerna gifvit handeln en förut okänd liflighet.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Måndagen den 2 Julii.

LAGKLOKHET.

(Slut fr. N:o 18.)

Försökom några oförgripliga anmärknin-
gar häröfver — några så oskyldiga anmärk-
ningar, att vårt blad ej må kunna derige-
nom på något sätt blottställas.

Vi våga finna det besynnerligt, att så
mycket kunnat göras af så litet. Icke så,
som skulle vi misskänna värdet af den stora
förmågan att skapa idéer och utbreda sig,
med stort interesse, öfver de obetydligaste
föremål, eller som skulle det förundra oss
att finna denna förmåga hos en så fräjdad
författare som den, hvars namn är teck-
nad under det införda documentet. Det
besynnerliga, vi våga finna, ligger deri,
att ett ingenting kunnat af en så stor för-
fattare förvandlas till så mycket. Ty an-
nat är, att från litet eller intet leda sig
till stora betraktelser, och annat, att om-
byta tingens väsende och framställa dem i
falsk dag, skapa stora farhågor, der ingen
fara finnes, upkalla spöken på ljusa dagen,
vanställa och förvrída det ämne, der man
säger sig söka sanningen.

Hvad skall nemligen en läsare med
den ringaste grad af sundt förnuft säga om
all Herr Järtas värtalighet och vidtfsamnan-
de utfarter, när det visar sig, att allt sam-
manfaller till intet vid den simpla anmärk-

ningen, att för Konungens Befallningshaf-
vande visserligen aldrig något hinder fun-
nits mot anställande af samtliga med fångar,
till inhämtande af alla de uplysningar, hvar-
efter Konungens Befallningshafvandes åt-
gärder med sådane personer böra rättas?
Hvad annat än ett lamt försvar för egna
uraktlåtna skyldigheter skall man sedan up-
täcka i allt detta filosoferande öfver opi-
nionen och embetsmaktens strider mot henne,
och öfver behovet af lagförklaringar, som
åt vissa myndigheter gifva en ny öfverflö-
dig makt?

Om någon gång ett missbruk vid fån-
gars och anklagades hörande hos Konun-
gens Befallningshafvande blifvit beifradt;
så lär det hafva skett af sådan anledning,
som det af Herr von Sydow hållne så kal-
lade Smedjegårds-förhöret i Helsingholms-
saken blifvit åtaladt, nemligen att en Lands-
sekreterare företagit sig att ransaka och
sammanskrifva protokoller, åt hvilka, ehuru
uprättade utan någon annan myndighets
än Landssekreterarens egen persons när-
varo, man äskat vitsord, då de blifvit öf-
verlemnade till Domaren, såsom bevisande,
i afseende på deruti införda bekännelser.
Behöfver då ett sådant förfarande gillas?
Kan ej dess förkastande få vara en helt
annan sak, än att förbjuda Konungens Be-
fallningshafvande att genom förhör med häk-
tade och angifna förskaffa sig tillgång på

bevisning och alla de uplysningar, hvar på häktning och åtal böra grundas?

För att alldeles påtagligt fatta onödigheten af Herr Järtas förslag till en lagförklaring om Landskantzli-förhör med brottslingar i mål, som höra till domstol, behöfves det blott en enda liten uplysning ur lagen — och något litet borde man dock kanske känna i hvarje vettenskap, der man företager sig att förfäkta meningar och påyrka reformer. Den lilla här nödiga uplysningen är blott den, att bekännelser, på hvilka domstolars beslut kunna grundas, äro inga andra än de, som blifvit gjorde inför rätta. Vet man detta; så kommer man icke och påstår, att det skulle vara särdeles nyttigt, om hos Konungens Befallningshafvande police-förhör finge hållas och bekännelserna förvaras i vitsordägnade protokoller. Ty så mycket vitsord än dessa protokoller måtte äga; skulle dock de deri uppskrifna bekännelserna icke äga något. Hvarje skälm skulle ostraffadt kunna roa sig med sådana bekännelser och narra Herrar Landssekreterare att skriva vidlyftiga minnesböcker — åt hvilka han lemnade allt möjligt vitsord, i samma stund han inför rätta återtog alla sina bekännelser, hvilkas verkan mot honom då vore ingen.

Så enkelt är sjelfva föremålet för Herr Järtas förklaring. Så tydligt är det, att han ej behöfver någon lagförklaring, för att en annan gång bättre iakttaga sin skyldighet och icke lemna en brottsling så handlöst, som han lemnat Postillonem Per Wikström, blott derföre, att han ej trodde sig kunna hålla Kantzli-förhör med honom på det sätt, han önskade.

Allt det öfriga i Herr Järtas skrift må vara ganska lärorikt. Det visar, huru man kan använda den ena ytterlighetens fördömande till försvar för den andra. Lyckas

det blott att göra den inbillningen gällande, som skulle lagens efterlefnad medföra vådor och olägenheter, och beifrande af dess öfverträdande leda till förlätlig översksamhet hos de myndigheter, som böra handhafva den; så genomdrifver man derefter utan svårighet det slags lag-förändringar, hvarigenom lagar blifva öfverflödiga och godtyckets makt formligen erkänd. — Vaktom oss att beskylla Herr Järta för dylika afsigter — förvarom oss högtidligen mot en sådan tydning. Vi döma öfver hans läror och deras resultat — hans afsigter angå ingen.

Men han är en man af stort rykte — och han bekrigar opinionen! Nej, han bekrigar *den sig egenmäktigt kallande allmänna opinionen*. Hvad betyder denna term? Finnes det då någon opiaion, som på annat sätt sanctioneras? Hvem, om icke hon, är det, som inviger sig sjelf? Hvad vore hon, om det sunnes en makt öfver henne? Och hvad gör man just i den stund, man söker undandraga sig hennes välde? — Man söker, såsom Herr Järta, "att värja sitt rykte och hvarje annan Landshöfdinges heder." Hvad heder hafva då Herr Järta och hans Herrar Embetsbröder, den stund opinionen afskaffas, d. v. s. uphörer att sjelf installera och bibehålla sig i sina rättigheter? Huru bör icke då hvar och en ryktets och hederns man afhålla sig från att jäfva den domstol, hvilken ensam kan gifva honom ett godt rykte, liksom ett öndt!

Opinion! besynnerliga makt! som hylas just i hvarje ord, hvarmed man söker skymfa dig och försvaga ditt välde! Man säger sig förakta dig. Man säger osannt; man gör dig blott den äran att hata dig. Man uppjuder emot dig alla snilletts krafter, liksom trodde man ditt besegrande vara ett värdigt pris för deras högsta bemödan-

den; understödda någon gång af all den makt och öfverlägsenhet, som statens höga embeten gifva. Huru länge skall det dröja, innan hvarje med tankeförmåga begåfvad varelse vet att nämna dylika tilltag vid deras rätta namn?

UTLÄNDSKA NYHETER.

Spanien. Statstidningen anser resningarna i provincerna komma af den återverkan, som händelserna i Italien haft på Spanien, och tillägger: "Utländska Tidningar, till större delen slafviska förfäktare af den oinskränkta magten, hafva på allt sätt förstorat och vanställt dessa folksrörelser; de hafva sökt inbilla Europa, att deras spådningar snart skulle uppfyllas och vi sjunka i anarki. Det synes som de ännu löga känna den Spanska karakteren, churu de, allt ifrån år 1808, haft godt tillfälle att observera den. Spanjoren är af naturen allvarsam, moderat och eftertänksam. Om ovanliga händelser väcka hos honom de passioner, som utveckla sig under den sydhliga himmelen, så återkommer han dock snart till besinning och godtgör ett ögonblicks förvillelse genom en upriktig ånger. Sådan var också karakteren af folksrörelsen i Castilien, Alava och Burgos, äfvensom af den i Barcelona, Sevilla, Grenada och Coruna. De uproriska banden äro slagna eller skingrade. Lugnet har öfver allt återkommit. Na vet man äfven, att Österrikarne och Ryssarne, hoppets sista ankare för våra illasinnade, icke ämna sig till Spanien, och sålunda återstår dem intet annat än att öfvergifva sina brottliga planer."

Hela national-bevåringen i Nya Castilien, Mancha och Estremadura har ordres att samlas vid Alcalá de Henares; deras bestämmelse upgifves vara till Valencia, Arragonien och Catalonia, där, enligt ryktet, en särskild stat höll på att bildas. D. 25 Maji afgick en division af 400 soldater från Coruna åt Castilianska gränsen. I en Galicisk hamn har tullbetjeningen tagit ett fartvg, som innehöll 10,000 gevär. Audiencian i Valencia hade vägrat att faställa domen öfver Elio, då den, tvärtemot alla lagens föreskrifter, blifvit fälld af en genom hotelser skrämd faction. Audiencian yttrade äfven fruktan för sina ledamöters personliga säkerhet. Regeringen har beordrat dit mycket truppar. Detta berättas af d. 8 Junii. Af d. 5 heter det, att Justitia-Ministern afsatt district-domstolens i Valen-

cia ledamöter (dit Elio appellerat mot sin dödsdom) såsom Serviles och Servilissimos. Den motvådade domen innehåller, att han före stryppingen skall degraderas och betala alla rättegångs-kostnaderna. Han beskyllas äfven att, ur sitt fängelse, hafva upspunnit en conspiracy med Merino, Zaldivar o. s. v. — En brevväxling med Merino skall äfven vara funnen hos Priorn af Atocha. Till hans bevarande för Vinucas öde har man mycket förstärkt vakterna.

Merino har åter lidit ett nederlag. Två timmar sedan han afväpnat nationalgardet i Rosa och dragit sig åt Valdezate, inryckte Gen. Manzanares i Rosa. Chefen för en bataljon Cataloniskt infanteri har inberättat, att han d. 5 Junii, med 33 Ryttare, angripit Merino, som hade 72, slagit honom, dödat 15, sårat 6 och tagit 7. En äldre under rättelse anförer ett rykte, att ett compagnie carabinieri gått öfver till Merino. — I Vittoria blefvo Pastorn i Zalduendo och Advocaten Luzuriaga af rättade d. 5 Junii, och galgen borttogs icke, emedan en den sednares slägtinge, D. Mateo Luzuriaga, ännu står för rätta, D. 4 blef Underlieut. Medina strypt i Madrid, såsom värfvare för uproriska band. Presten höll blott ett moraliskt tal, men en ung officer steg up i hans ställe på schavotten och sade: "Den, som talade före mig, har icke gärna velat tala om den olyckliges brott, emedan han, såsom alla prester, hatar constitutionen" m. m. Imedertid har samtliga det högre presterskapet, i anledning af ett Justitia-Ministerns circulaire, täflat att låta utgå constitutionella herdabref; sjelfve den så illa beryktade Biskopen i Malaga har utmärkt sig dervid. Den vördnadsvärde Biskopen af Cadiz genomreser provincen, går in i de minsta kojor, och förmanar invånarna till christlig lydriad mot öfverhet och constitution. — Alla sinnen äro högt spända, i afseende på den stora frågan, om Konungen skall gilla det af Cortes beslutna kallande af urtima Cortes. Alla ayuntamiento i de förnämsta städerna hade (enligt cirenlaire, säges det) begärt detta steg. Urtima Cortes få, enligt constitutionen, befatta sig endast med en sak under sin session. Denna sak bestämmes nu genom Cortes's decret att vara: det hotade fäderneslandets räddning. Det tros, att regeringen icke beqvamar sig. Comuneros (det ofrälse folket, tiers état) säges upköpa vapen.

Cortes hafva beviljat utrustning af fem linieskepp, fyra fregatter, två briggar och fyra Gocletter, till hvilkas bemannande 3500 man jemmas till regeringens disposition. Deyen i Algier har förklarar, att han icke har i sinnet några fiendtlighe-

ter mot Spanien och Nederländerna. Det är af vigt för Sp., att få på annat håll använda sina skepp.

Turkiet. Ännu inga nyheter af vigt. De sedan näste från Moldauska gränsen af d. 30 Maji innehålla, att i Moldau allt är på samma fot som det var enligt sista underrättelserna, undantagande att Grekerne begynda öfva våldsambeter och utsväfningar af alla slag. Bojärerne plundras, under föregifvande att Moldauerne äro mot Grekiska saken. D. 21 Maji inryckte 140 Turkar i Fokschan, besatte två Grekiska kloster och afvaktade hjälp. Fem af dem, som utskickades till Rimnik, blefvo ihjälslagne af Grekerna. Mellan Seraskieren af Ibrail (som commenderar mot Moldau) och Capudan Pascha skall råda oenighet. Den förre förebrår den sednare att för sent hafva från sjösidan angripit Galacz, hvarigenom flere Greker fått tillfälle att undkomma.

Servierne (heter det från Donau af d. 6 Junii) lära ännu icke hafva brutit löst. Några af deras äldsta och mest betydande hufvudmän hafva förmått dem att afvakta händelsernas vidare utveckling. Paschan af Belgrad har sökt vederlägga det ryktet, såsom hade han fått befallning att låta afrätta nationens förnämsta. Han har reparerat och försett sina fästningar. Paschan af Bosnien har öfverenskommit med Serviska nationens chefer, att han icke går genom Servien till Donau. Paschan af Widdin skall beklaga sig deröfver att han icke fått förstärkning från Bosnien, för att med eftertryck drifva sina operationer mot Walachiet. — I Walachiet råder beständigt oordning och anarki. Turkar, Greker, Walacher, äfvensom Bojärerens anhängare, bilda där olika partier, hvaraf intendera ännu fått öfverhanden. Bojärerne hafva hittills misslyckats i sitt förslag att få Hospodaren Kallimachi erkänd. Walacherne förstärka allt jemnt Wladimireskos armée. Ypsilanti är ännu öfverksam. Turkarnas befälhafvare, Seraskieren af Ibrailow, som är en tilltagsen man, har förstört Grekernas plan att bemäktiga sig Warnä och Svarta hafvet och gått mot Jassy. Han ämnar först besätta Moldau och sedan derifrån intränga i Walachiet, för att sålunda sätta Greker och Walacher mellan två eldar, då Turkarna i Bulgarien biträda honom.

I Nissa (Serviens andra hufvudstad) (så berättas derifrån af d. 15 Maji) har Paschan blifvit halsbuggen. Regeringen misstänkte honom såsom bellig vän till Grekernas sak. Erkebiskop Athanasius och tre förnämna Servier hafva, på Storherrns befallning, blifvit hängde; Erkebiskopen på kyrkan. Hans lik släpades genom gatorna, sönderslets och

kastades för hundarna. Allt är i Servien färdigt till det kraftigaste motstånd, i händelse af ett Turkiskt anfall; och Porten kan således sväriligen draga sina trupper ur Bosnien.

Ypsilantis corps ökas allt jemnt och det säges, att han ännu upmuntrar sitt folk med hopp om understöd från Ryssland. I fall detta är mindre troligt, känner man dock, att Ryska nationen är förbittrad öfver sina trosförvandters misshandling. Från Paris hafva flera unga Ryssar rest genom Frankfört, för att begifva sig till Turkiet och strida för Grekerna. — Mellan Österrikiska och Ryska kabinetterna skola vara ganska lifliga underhandlingar, i afseende på Grekiska ärenderna.

De fartyg, som Grekerne, efter fiendtligheternas början, tagit från Turkarna, bestå i fyra fregatter, åtta Corvetter, Briggar och bombskepp, jemte ett stort antal mindre fartyg. En af fregatterna hade 800 fot krut om bord.

Från Thessalonich berättas af d. 10 Maji, att Paschan där låtit afrätta flera rika Greker. Fasa hade intagit alla sinnen. De Christnas enda hopp hvilade på de från Albanien och Morea annalkande insurgenter, hvilka redan intagit Pharsalus och Larissa. Hela Macedonien skall vara färdigt att afskudda Turkiska oket.

Parganioterne hafva lemnat Corfu och Paxu. De, som ej voro vapenföre, återvände till Parga; de öfriga hafva förenat sig med Grekiska arméen. Salioterne hafva tillsatt en Senat. I Milos skall ett Ammiralitet vara inrättadt.

Från Constantinopel har man föga färskta nyheter. Misshällighet råder mellan Ministären, Ulemas (Presterskapet och tillika domaremagten) och Janitscharerne. Dessa tre partier förekasta den ene den andre att hafva gifvit anledning till Grekiska uproret.

Norrige. D. 19 återfick Aschehoug, på begäran, sitt förslag om en address till Konungen, att lustlägret måtte uppskjutas. — Banco-utskottet har föreslagit, att hvarje utlänning, som nedsätter sig såsom Grosshandlare i Norrige, skall till Banken erlägga 1200 Silfver-Specier, och såsom minuthandlare, 600 S. Sp. — D. 23 skulle Stortinget företaga Kongl. propositionen om Statscassans utländska lån, samt Grams förslag, att Storth. måtte afförda regeringen det Kongl. rescript, som enligt Rikstidenden skall hafva emanerat, angående Thingets upplösning, i fall det befattar sig med andra mål än Kongliga propositioner.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Thorsdagen den 5 Julii.

Stats-Ekonomisk Lagfarenhet.

Uti N:o 79 af den indragna *Stockholms Courier* han man läsit en besvärsskrift af Extra Slottsknekten och Gördelmakaregesällen Petter Kihlberg. Denna skrift kallades då en småsak. Men Kihlberg har, enligt hvad vi förnummit, icke låtit sin talan falla. Han har besvärat ej blott Magistraten, utan ock Commerce-Collegium, men icke ens med detta Kongl. Collegii beslut blifvit nöjd. Nu ligger hans sak under Konungens Högsta Domstols pröfning; och hans ombud har anmodat oss att här intaga hans underdåniga besvärsskrift, hvilken efter hans tanka skall innefatta en tillräckligt omständlig *species facti*. Den lyder sålunda:

Inkom d. 28 Junii 1821,

Stormäktigste Allernådigste Konung!

Det ämne, hvori jag härmed underdånigst måste anropa Eders Kongl. Maj:t om rättvisa, kan, liksom hvarje annan verklig eller skenbar obetydlighet, föranleda de viktigaste betraktelser. På sådana bör jag naturligtvis vara sparsam; men jag vågar dock i underdånighet anhålla om tillåtelse till den oförgripliga anmärkningen, att, ehuru förfärligt och mot rätts-tillståndet fiendtligt det synes vara att, för up-

rätthållande af vissa anspråk, befrämjande af vissa intressen, upoffra de lagar, som ej kunna dermed förenas, och ehuru detta således i ett samhälle, der lagens värde är högtidligen erkänt för att vara högsta makten, borde vara den mest förvånande och ohörda sak; är likväl kanhända ingen ting vanligare än just denna godtyckets öfverhand, denna intressenas seger öfver lagen, nästan i hvad ämne som helst, och förmodligen hos hvilket folk som helst, der stora lagförändringar nyligen föregått, men ännu icke hunnit besegra det hat, som motarbetat deras införande, i synnerhet om detta hat råder hos alltför mäktiga partier, hvilka bland sig räkna mängden af dem, som hafva lagarnes tillämpning i sina händer.

Men jag skulle kunna hafva orätt i denna tanka, utan att dertföre misstaga mig, då jag påstår, att den som en gång fattat sitt beslut att så skydda vissa intressen på lagars bekostnad, aldrig skall finna en orsak, hvarföre han mera borde skona den ena lagen än den andra. Om någonstades t. ex. en lag, som bjuder näringsfrihet, varit någon tid gällande, såsom högtidligen stiftad, men aldrig blifvit efterlevad och således icke i verkställigheten gällt, ehuru orubbad och ouphäfven i bokstafven; så må det ingalunda förefalla besynnerligt, att de myndigheter, som vållat denna lags

overksamhet, ej visa sig mera sorgfälliga att efterleva äldre lagar i andra fall, än då dessa gynna samma intressen, för hvilka man lärt sig att låta lagar vika.

Hvar helst en sådan lagskipning inrotat sig, synes det temligen onödigt att stifta nya lagar. Allt går, dem oaktade, sin gamla gång, och merendels i ett undransvärdt lugn, så att man kan berömma sig af detta ostörda rätts-tillstånd, der vederbörande myndigheter utöfva sitt lagliga välde och hvar och en får sina domar i behörig form — medan hela systemet ouphörigen framskrider allt närmare till ett öfverlagdt förakt för all laglighet och en fräck utöfning af godtycket, som en gång satt sig i dess ställe och finner sig ej mindre väl af friheten att göra lagen kraftlös i verkställigheten, än det skulle finna sig af friheten att stifta lag. Detta sätt att, efter stora rubbningar, återföra allt i dess gamla skick är det enklaste sätt att göra contra-revolutioner — i fullkomligt lugn. Och de, som påstå, att för uprätthållande af den monarkiska makten allt beror på uprätthållande af det gamla, skola icke underlåta att inför Monarker uphöja, såsom en stor förtjänst, denna laglöshet i laglig form.

Huru lyckligt då det folk, som utkorat sig en Monark, hvars vishet inser, ej blott att ingen laglöshet är för Honom och Hans makt nyttig, utan också att det nyttiga gamla ej är det döda och förmultnade, ej det af folkets lagstiftande vilja fördömda! Ty hvad är väl klarare än detta, och hvad är väl enklare, än att denna tidens, likasom alla andra tiders, Monarker äro starka, lyckliga, segerrika, ärebekrönta, endast genom folkens krafter, och att dessa krafter, aldrig användbara mot folkens vilja, derföre ej heller kunna användas i strid mot folkens uplysning — att således ingen ting är, eller någonsin varit, godt

just derföre, att det är gammalt, men att alltid det måst följas, som tidens uplysning gillat, och att just derigenom skulle vår tid blifva sämre än alla andra, om man skulle börja att lefva, så till sägandes, i fädernas grafvar och låta sina ljusa boningar ofvan jord stå öde d. v. s. öfvergifva frukterna af den uplysning, som alla föregående tidevarf bildat, och förhärda sig i sedvanor, hvilkas oduglighet den framskridande tiden updagat?

(Forts. e. a. g.)

UTLÄNSKA NYHETER.

Turkiet. Alla utländska tidningar äro nu så upfyllda med afhandlingar om Grekernas resning, att nästan ingen plats är öfrig för egentliga nyheter. Det lilla, man har af detta sednare slag, är desstom så osammanhängande och ofta så stridigt, att man deraf icke kan göra sig någon klar idé om det helas gång, utan nästan måste nöja sig att blott uprepa de isolerade upgifterna. Att Grekerna beständigt äro öfverlägsne och hafva fördelar till sjös, däruti öfverensstämma alla underrättelser. Från Mesolungi i Etolien skrives af d. 30 Maji, att flera från Mindre Asien till Morea, med Turkiska trappar, bestämda skepp blifvit tagna af Grekerna, och att antalet af de på öarna Milos, Naxos och Paros förvarade fångar stiger till 6000. Från Cattaro berättas af d. 27 Maji, att kvarlevorna af den mot Ali bestämda Turkiska flotta (4 fregatter, 2 briggar och många transportskepp) som förgäflves sökt skygd i Arta-viken, vid Prevesa och i Gumeniza hamn, blifvit angripna af Grekiska flottans hafvud-afdelning och tagna, efter svagt motstånd. Från Livorno har man en (ännu ganska osäker) underrättelse af d. 3 Junii, att den där vistade f. d. Hospodaren Furst Karadscha genom en Courier fått veta, att 72 fartvg af Grekiska flottan lyckligt gått genom Dardanellerna; men att sju blifvit af Turkiska batterierna skjutna i sank, hvarpå Grekerna samlades vid Lampsacus och Gallipoli, — Grekiska sjömagten i Arkipelagen räknas till 250 skepp, af olika storlek, hvaribland de största äro utrustade såsom fregatter. Flottan är delad i fyra escadrar, hvaraf den första kryssar kring stränderna af Peloponnesus, den andra ligger för ankar

mellan ön Tenedos och Dardanellerna (så skriver en Grek från Simniza i Walachiet d. 18 Maji), den tredje kryssar mellan Creta och Cypern och skyddar Cycladiska öarna, den fjerde, såsom reservé, lemnar ej farvatten kring Hydra och Psara och bringar ordres titl de öfriga afdelningarna. De erfarnaste sjömän från vesterlanden (heter det vidare) låta rättvisa vederfaras de våras skicklighet, och den obegripliga snabbheten och djerfheten af deras manövrer.

Berättelsen om blodbadet i Constantinopel d. 16 och 17 Maji har icke bekräftat sig; åtminstone känner man därom inga närmare omständigheter, churu de nyaste directa underrättelserna gå till d. 28 Maji. Enligt dem tyckas Turkarne sansa sig, i fråga om de Europeiska magternas beskickningar. Till deras säkerhet äro synnerliga åtgärder vidtagna. Då Engelska Ambassadören nyss förut hade audience, visades honom många ovanliga hedersbetygelser och många förnedrande punkter i ceremoniellet eftergåfvos. — Det har blifvit Turkarna förbudet att tala om politik; och två ansedda personer hafva med sina hufvuden fått betala en öfverträdelse häraf. Vigtiga beslut i afseende på försvarsverket äro fattade i Divan. Janitscharernes tillgifvenhet har man sökt vinna, därigenom att tre deras deputerade inkallas i Divan. Vid första sessionen i deras närvaro d. 19 Maji beslöts att sätta arméen på Europeisk fot, men med två undantag: att dräkten icke ändras och att det förhatliga namn, "Nizam Dschedib", som gafs trupparna, då de förr en gång skulle organiseras på Europeiskt sätt, och som då kostade Selim lifvet, skall undvikas och ett lämpligare väljas. Genast begynte arbetas på reglementet. I samma Divan öfverlades den frågan, hvad man borde företaga mot resningen i Morea och i anseende till Grekiska religionen i allmänhet. Den nya Patriarken (hvilken således hvarken dött af förskräckelse eller blifvit mördad, såsom det berättades) före kallades, att säga sin tanka, och gjorde stort intryck genom det lugn och den värdighet, hvarmed han talade. — Barbaresktaterne hafva blifvit anmanade att, med alla skepp, de kunna utrusta, förstärka Sultans flotta. I anmaningsbrevet är sagdt allt, hvad som kan elda fanatismen och roflystnaden. Men Engelska Ambassadören har imedlertid förklarad, att hans Hof ej kan tillåta Barbaresk-skeppens ankomst i Joniska hafvet, och alla Joniska öarnas hamnar skulle stängas för dem. D. 18 Maji utlopp åter från Constantinopel en del af Turkiska flottan, bestående af ett linieskepp, tre fregatter och tre briggar, alla väl utrustade, men alla bemannade, emedan Gre-

kernas affall beröfvar Porten dess bästa matroser. Ammiralitetet har värfvat matroser af alla nationer och betalar 3 månaders hyra på förhand. Embargo är i Constantinopel lagd på alla från Ryska hamnar kommande, och med spanmål lastade fartyg. Alla, som afgå från hufvudstaden, besigtigas noga, i anseende till den öfverhand tagande utvandringen af Christna.

I Frankrike tror man, att Kejsarne af Ryssland och Österrike skola inblanda sig i Turkiska angelägenheterna; och sjelfva Ryska Ambassadören skall hafva yttrat sig derst. I London berättas, att Ryska beskickningen där fått underrättelse, att båda de Kejsarliga hofven beslutit hos Porten fordra uprättelse för det höga Grekiska presterskapets och de värnlösa Christnas afrättande, äfvensom försäkran och borgen, att dylika ryvsligheter ej mer skola föröfvas. Äfven rykten hafva gått, att Ryssland fordrade att blifva öfver-skyddsherre för alla Grekiska provinser, att båda magterna yrkat fiendtligheternas inställande, ja Moldaus och Walachiets afrådande o. s. v. Men detta anses icke förtjena något förtroende. Enligt inläpna befallningar från Petersburg, har frivilligas afresa och understöds afsändning från Odessa blifvit förbjuden. Öfver Odessa berättas, att de fem hufvudmagternas föreställningar till Divan varit åtföljda af några hotelser. Imedlertid fortfara visitationer och afrättningar. En yngre Furst Morusi, Arsenal-tolk och bror till den nyss afrättade Tolken hos Porten, har blifvit halshuggen. Janitscharerne sjelfva rysa ofta för de ilgärningar, dem Divans och Ulemas agenter föröfva. Omkring Constantinopel är hela nejden ödelagd af de från Asien ankommande truppar. Desse, som dagligen ankomma, afsändas åt Albanien och Macedonien.

Om händelserna i sjelfva Grekland har man följande underrättelser: Från Thessalonichi skrives af d. 25 Maji, att staden Seres i Macedonien är innesluten af de Macedoniska bergsboarna; att Thessalonichi är äfven inneslutet på landsidan och blockeras på sjösidan af en Grekisk flotta. Befallningen från Constantinopel att öfver allt afrätta de Christna presterna och förstöra kyrkorna, har blifvit verkställd i Nissa, Philippopol o. s. v. Erkebiskopen af Neopatron i Thessalien samlade, vid underrättelsen om Patriarkens mord, alla sina prester och tågade, i spitsen för de väpnade invånarne, mot Omer Pascha, som kom från Phocis, och slog honom i flera slagtingar. Turkarna flydde till fästningen Zeitun och instängde sig där. Erkebiskopen föll sjelf i slagtingen, just som segren förklarade sig för honom, och upmanade, döende, de sina

till ihärdighet och de flyendes förföljande. — D. 3 Maji hade Turkarne ännu Patras inne.

I Bulgarien (skrifver d. 18 Maji en Grek, som flytt från Constantinopel och rest genom nämnde province) äro alla Christna invånare, både Greker och Bulgarer, lifvade af samma anda emot Turkarna. Ypsilantis här rycker mot Donau. Walachiska cavalleriet, under f. d. Ryska Öfversten Georg Kantakzenis, upgifves till 8000 man och är förträffligt exerceerad. Alexander K., Georgs bror, har gått till arméen i Peloponnesus. Gamla Furstinna Ypsilanti beundras allmänt för sin patriotism. Hennes fyra söner (Alexander, Demetrius, Georg och Nicolaus) deltaga redan i striden, och hon beklagar blott, att hennes femte son, Gregor ännu är för ung att följa sina bröders exempel. — A. Ypsilantis magt räknas (heter det från Wien d. 28 Maji) till 12,000 man linie-infanteri och 8000 cavalleri. De irreguliera trupperne, Pandurer, Lancierer m. m., under Theodor, Skupha m. fl., stiga till 40,000; deras antal växer dagligen och de äro väl försedde. Deribland har man dock icke räknat Bulgarerna, och Servierna, hvilka äro under vapen och lyda Ypsilanti. Serviernas anförare, Milocz, har samlat sin här i Belgrad och skulle förena sig med Y., för att med honom gå mot Thracien. Bulgarernes afsigt skall vara att afskära all tillförsel för Turkarna, som ryckt öfver Donau. Den flyktade Biskopen af Ternowa har i Philippopoli satt sig i spitsen för resningen och sades (enligt bref från Wien af d. 14 Junii) redan hafva samlat 12,000 Bulgarer. D. 15 Maji tågade han, med korset buret framför sig, mot Ternowa. — Hos Grekerna i Bucharest skall befina sig en stor mängd utländska officerare, i synnerhet Engelsmän, Ypsilanti tyckes icke vilja snart företaga något viktigt, utan blott förskansar sig och öfvar sitt folk till partigängeri och småkrig.

Morili Bekir Bascha (heter det från Constantinopel af d. 25 Maji) har med sin corps, ungefär 12,000 man, afgått till Rumelien, hvarifrån han skall, öfver Rustschuck, inrycka i Walachiet. Kara Feizi, som fått hästsvansarna och befälet öfver 6 å 7000 man, skall förena sig med Paschan af Widdin och inrycka i Lilla Walachiet emot Krajowa. Enligt officiell berättelse från Bucharest af d. 3 Junii (säger Österr. Beobachter) stod den i Walachiet inryckta Turkiska arméen, under Hadschi Ahmed Pascha, i Kolentina, utanför B., där ett läger af 22,000 man, hvaraf hälften cavalleri, var formeradt. Om några dagar skulle det upbryta emot rebellerna. Man tycktes invänta

Paschau af Ibrail, som höll på att rensa Moldau och redan besatt Jassy. Sedan skulle man, med förenad styrka, rycka mot Ypsilanti, som allt jemnt befann sig i Tergowischt, det han syntes vilja försvara (med sina 10,000 man, heter det). Bucharest var besatt af 500 Turkar, som iakttog den strängaste ordning och afväpnade invånarne. Krajowa var redan besatt af Paschan af Widdin, som lät sina förposter framtränga uppåt Alutafloden, ända till Rimnik. — Theodor skall, vid sin ankomst till Pitetsch, hafva blifvit arresterad af Capitaine Jordali och i bojor afförd till Ypsilanti. (allt Österr. Beob.).

Norrige. D. 23 Junii höll Stortinget först en lång hemlig session, och sedan gallerierne voro öppnade upplästes beslut i frågan om Grams förslag att af Regeringen begära afskrift af den i Rikstidningen No 47 omtalade Resolution, angående vilkorlig upplösning af Stortinget. Motionens åsidosättande var beslutet. Gram begärde sedermera att ordet affordra, som i protocollet blifvit nyttjadt, måtte rättas till anmoda, som han i sin motion nyttjat. —

Lagthinget antog d. 22 såsom grundsats, att hvarje utlänning, som nedsätter sig i Norrige, såsom handlande, bör erlægga en viss summa till staten, hvilken då till någon del tryggas mot den skada, som kan uppstå derigenom, att främlingen lemnar landet, efter att där hafva förvärfvat förmögenhet. Därpå beslöts hemställan till Odelstinget att besluta en afgift (såsom man i sista No såg) 1200 S. Sp. för en Grosshandlare och 600 för en minuter handlare.

Utskottet, som granskar Statsrådets protocoler, angående gratialer, temporära löne-förhöjningar och eftergift, dem Kgl. Maj:t hittills beviljat, anser tjenligt att bestämma ett årligt maximum för dessa utgifter, t. ex. 6000 Spdr. Detta förslag är af Odelstinget antaget.

Sedan Kongl. Maj:t befallt, att 1799 års Tryckfrihets-förordning skall, i förening med Grundlagens 100:de §, anses såsom gällande Tryckfrihets-lag och omtryckas; så har detta nu skett och förordningen är redan till auctoriteterna utdelad.

Från trycket har utkommit och säljes i Deléens et Co bokläda: *Oskyldiga Amnen*, med undantag af en enda, något alfvarsam kritik, som dock troligen passerar. Af *Courierens Redaction*. Priset är 24 sk. banco. Prenumeranter å *Stockholms Courier* äga att uttaga hvar sitt exemplar, såsom ersättning för sex felaude ark af densamma.

STOCKHOLM,
Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Måndagen den 9 Julii.

Stats-Ekonomisk Lagfarenhet.

(Forts. fr. N:o 20.)

Mätte Eders Kongl. Maj:ts nådigt förlåta en fattig extra Slottsknekt, att han i sin mån vill vara medborgare, att han vågar förstå och frambära dessa sanningar, måhända dyra och viktiga, men åtminstone ganska enkla! Mitt ärende är att i underdånighet klaga öfver ett af Eders Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium gifvet beslut, som förnärmar den näringsfrihet, jag trott mig böra njuta, lika med alla andra svenska medborgare, emedan den blifvit högtidligen försäkrad åt alla medborgare-klasser. Men det är ej blott denna frihet, som blifvit förnärmad. Commerce-Collegium har på ett sällsamt sätt förfarit, för att följa mig till en brottslighet och ett ansvar, som väl kunna öfverensstämma med skrämmans och närings-förföljares önskan, men det oaktadt ej skulle kunnat efter lag mig ådömas, äfven före den tid, då näringsfriheten infördes. Jag nekar ej och rår ej för, att från tankan på detta förfarande öfvergången varit lätt till några af de allmänna anmärkningar, jag här ofvan i underdånighet tecknat.

Commerce-Collegii utslag, gifvet den 29 sistl. Maji, visar, huruledes jag af Gördelmakare-skråets representanter blifvit an-

gifven, för att hafva uti mitt bonings-rum inrättat Gördelmakare-verkstad och hållit mina tillverkningar till försäljning; huru denna tillvitelse befunnits ogrundad, i det jag alldeles icke inrättat verkstad eller hållit varor till salu (hvilket jag dock, enligt gällande lag, kunnat göra opåtal och utan att underkastas ansvar för annat, än om jag icke uppgifvit mig till beskattning för ykket); huru man då i stället lagt mig till last, att jag ensam och för egen räkning hemma i mitt bonings-rum, tid efter annan, åt Grosshandlanden Åström, som har en spegel-fabrik här i Stockholm, förfärdigat åtskilliga Gördelmakare-arbeten, dem han i spegel-tillverkningar användt; huru jag härigenom blifvit ansedd för att fuska i Gördelmakare-embetets handverk, hvilket vore destomera otillbörligt, som mästare inom embetet erbudit mig arbete på dess verkstad, samt huru både Åström och jag varit på denna grund fällda, hvardera till tio dalers böter, jag för olofligt fuskari, och han för det han begagnat sig af fuskare, hvarjemte mig förbudits, vid laga ansvar, att med gördelmakare-arbetens förfärdigande annorlunda än på mästares verkstad mig befatta.

Sedan detta för sig gått vid det så kallade Embets- och Byggnings-Collegium samt Stockholms Magistrat; så har Commerce-Collegium resonnerat på följande sätt:

Åström, som i vederbörlig ordning vunnit tillstånd att här i staden inrätta och drifva spegel-fabrik [hvertill ej läres behövas något tillstånd], kan det icke betagas att vid densamma antaga och begagna de arbetare, som för spegel-tillverkningen erfordras, änskönt något deraf skulle vara sådant, som annars hörer under skrå. Kihlberg, *fastän* varande gesäll vid Gördelmakare-embetet, har ej heller kunnat vägras att i arbete vid Åströms fabrik ingå. Men Åström hade enligt författningarne bordt hos Hall-rätten anmäla sin med Kihlberg härom träffade öfverenskommelse och låta Kihlberg bland sina arbetare inskrifvas. Detta har Åström icke iakttagit och icke dess mindre låtit Kihlberg åt sig förfärdiga sådane arbeten, som af Gördelmakare-embetet verkställas [liksom hade ej påföljden varit densamma, om jag gjort andra under skrå icke lydande arbeten, utan att vara hos Hall-rätten anmänt]. Och på sådan grund gillas det slut, hvarj Under-domstolarne stannat i afseende på ansvar å Åström — och äfven å Kihlberg!

Så lyder Commerce-Collegii utslag. Jag får väl nu mera arbeta vid en fabrik — det var väl orätt att anse mig för fuskare — men jag skall ändock plikta tio daler, emedan Åström påstås hafva försummat en skyldighet, som ålegat honom! Ty de författningar, hvilka Commerce-Collegium åberopar, såsom förpliktande Åström till anmälan hos Hall-rätten, stadga för ingen del, att fabriks-arbetare hafva med dylik anmälan något att skaffa, utan endast fabriks-idkare är skyldigheten ålagd, att en månad före mantals-skrifningen hvarje år till Hall-rätten ingifva förteckning öfver det folk, som vid fabrikerne nyttjas. Försummandet häraf kostar icke *tio*, utan *tjugu* daler silfvermynts böter, enligt Commerce-Collegii Kungörelse af den 28 April 1752, — efter

hvilken Collegium följaktligen *icke* dömt. Men också läres Collegium hafva haft det goda skälet till mildrande af Åströms ansvar, att Collegium ej undersökt, huruvida hans beifrade försummelse är verklig, hvad anmälan han må hafva hos Hall-rätten gjort, eller om jag, vid åtalets anställande, redan så länge arbetat hos honom, att någon mantals-skrifning sedermera passerat.

(Forts. c. a. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Turkiet. Från Moldauska gränsen skrives af d. 6 Junii, att, enligt sednaste underrättelser från Jassy, hade Grekerne retirerat ända till floden Suczawa och syntes vilja koncentrera sig där. Bref från Wien af d. 19 Junii säga, att man i Bucharest oförtöfvadt väntade, i granskapet af nämnde stad, en afgörande slagtning mellan Greker och Turkar. Ypsilanti hade i Walachiet koncentrerat alla sina trupper, och Theodor, hvars läge blifvit ganska kinkigt genom Bojarernas fiendskap, hade tågat mot Tergowisch, för att förena sig med Ypsilanti. Turkarna fingo allt slags understöd af Bojarerna, i synnerhet i Moldau. Oaktadt Paschans af Ibrail försäkringar, att alla oskyldiga skulle skonas, hafva hans soldater, hvilka anse kriget såsom religionskrig, begått grusliga utsväfningar i Moldau. Grekerne hämnas på Bojarerne och alla, som misstänkas att vara Turkarna tillgifna. Deras hus och husgeråd förstöras. Enligt allt, hvad af dessa underrättelser kan slutas, hade Turkarne ännu icke vid Maji månads slut bemäktigat sig Jassy. Enligt ett rykte, skulle Grekerne och Turkarne hafva haft handgemäng i Foksehan, som blifvit ett rof för lägorna. Detta berättas från Wien af d. 19 Junii på det sätt, att Fürst Kantakuzenis d. 25 Maji hållit en mördande slagtning med Turkarna i Foksehan, och att en stor mängd af dem fallit. — Paschan af Widdin hade begärt genomtåg genom Servien för 600 man, dem han ville skicka såsom förstärkning till Belgrad; men Servierne vägrade; och då den lilla corpsen ville framtränga med våld, blef den tillbakadrifven och förlorade 100 man.

Grekernas djerfva plan skall vara, att alla förbundets arméer sammansätta i Sophia i Bulgarien och derifrån förenade gå mot Constantinopel. Om

deras ställning och företag känner man för öfrigt ganska litet. Demetrius Ypsilanti, Alexanders bror, har kommit till Peloponnesiska arméen; och med honom kom Alexander Kantakuzenis, bror till befälhafvaren för Grekiska arméens i Walachiet cavalleri. (Alexander Y. säges hafva till Gouvernör i Moldan ämnat en sin tredje bror, hvilken ock skulle, med några tusen man, vara på vägen dit). Med dem voro två Peloponnesiska officerare, som nys lemnat Ryska tjensten. Enligt Ak Ypsilantis befälsning, hade de, fast under tusende svårigheter, framträngt till Peloponnesus, där Demetrius Y. genast ut af en kraftig proclamation, hvilken med enthusiasm emottogs af de redan organiserade skarnna på halfön. Detta berättas från Cephalonia, med tillägg, att alla de flyktingar, som på en månad kommit dit från Morea, Akarnanien och Epirus, fikade att komma hem, och att många af öns invånare gjorde dem sällskap. Det brättades till och med, att från Sta. Maura flere nattetid simmade öfver det smala sundet, som skiljer ön från Akarnanien. De Grekiska köpmännen på Joniska öarna funno äfven tillfälle, oaktadt förbudet, att öfverskaffa vapen och munition, som de forskrifvit från England och Spanien. Från Trieste skrives d. 1 Junij, att 150 Greker afseglat dorifrån till Morea. Jost som det skedde, skyndade en fransk officer, född Grek, att sälja sitt skepp och sin lading, och afgick, såsom frivillig, med Grekerna. — Då Paschan af Morea åter intagit Patras, lät han följande dagen plundra staden, då, utom de förut upbrända 500 hus, 800 blefvo rof för lågorna. 5000 invånare hade utvandrat; 40 halshöggos, såsom delaktiga i sammansvärjningen. Paschan hade dessutom besatt Votizza och troigtvis äfven Kalabrita, så att Grekerne där i trakten icke hade någon fast punkt. Däremot hade de d. 8 Maji bemäktigat sig Athén, då $\frac{2}{3}$ af staden brändes. — På ön Zea hafva de grusligt misshandlade Grekerne tagit sträng hämd: 40 Turkar blefvo skjutna, den ene efter den andre, och deras kroppar söndersläna. Chios är den enda ö i Arkipelagen, som ännu af befälhafvarens (Capudan Paschas sons) allvarsamma åtgärder blifvit hindrad att förklara sig för Grekiska saken. — Två Turkiska fregatter och en Corvette hafva af en öfverlägsen Grekisk flotta blifvit jagade in till Rodus. Från Ithaka berättas de sednaste krigshändelserna till lands, på följande sätt: Utom i Atlén, som formligen belägrades, hafva Turkarne i Boocien och Phocis allsamman, efter mer eller mindre häftiga träffningar, gifvit sig för Grekerna. Den betydligaste träffningen stod vid Livadia, där Grekernas seger länge

nog var tvifvelakiktig och kostade Erkebiskopen af Neapatra lifvet. Äfven i Thessalieu föreföllo flera särskilda drabbningar och hela provinsen är nu i Grekernas händer, undantagande den lilla fästningen Zeitun (Thebae Zituni) dit den nyligen till Pascha utnämnde Imer-Wrioni, efter ett nederlag, kastat sig in, med 2300 Mohammedanska Albaner, och belägras. — I Thessalonich och Seres hade Turkarne instängt sig och väntade, under förskräckelse, ett anfall af Grekerna. (Om att slås, heter det, var ej mer fråga; det synes blott fordras enighet bland Grekerna, för att vinna allt). I Thessalonich lät Paschan mördra de rikaste Grekerna. Förfarandet mot presterskapet i Nissa är redan känt. Äfven i Bosnien hafva Metropolitén, fyra prester och många förnämna Greker blifvit hängde. Det påstås, att i Belgrad och alla fästningar, där Christna finnas, afrottningar skett. Öfver allt förstöras kyrkorna, omskäras barnen och ödeläggas hela städer.

Directa bref från Constantinopel berättar, att krigarustningarna fortsättas med störta ifver. Embargon fortfar och Miri (skattkammaren) betalar contant alla spannemåls-laster, som hembjudas honom. Från Ithaka berättas, att de fartyg, som innehafva hvete, ris och de andra livsmedel, dem Constantinopel årligen hemtar från Syrien, nu nästan alla gå till Spanien och Portugal, för att sälja sina laddningar; "ty huru skulle de våga sig dit, där alla Greker mördas?" Kusthandeln från Arkipelagen på Constantinopel, med lemonger och orange, är af samma orsak alldeles förstörd; och båtne från Tenedos, Samos, Naxos, Santorin, Mykone, föra ej mer sitt vin, sin olja, sina mandlar och russin till hufvudstaden, hvilken till och med från Bosphorssidan är liksom blockerad af en mängd Grekiska kryssare i svarta hafvet, hvilka där utsprida fasa för Turkarna.

Österrikiska beskickningen i Constantinopel har icke blifvit förolämpad. Ryska Ambassadeuren har afgifvit en note, med bittra besvär öfver sin behandling. Han har äfven protesterat i afseende på förbudet mot spannmåls-utförsel från Svarta hafvet. D. 25 Maji ledde Danesi ännu, och hans bolagsmän hade skallat sig ur staden. Tre skepp med flyktingar lyckades att, under Rysk slagg, undkomma. Men all flykt är sedermera gjord omöjlig, genom den stränga visitationen; och de Christne motse med fasa sitt öde, i fall deras trosförvandter skulle sega. Äfven befaras snar hungernöd i den ofantliga staden, då tillförseln från Medelhafs hamnarna är hämmad genom Grekernas kaperier. — Truppar komma tidtals från Asien, D. 17 Maji kom Bekir

Pascha med 5000 man, hvilka skulle taga från Yamakerna de fasta slotten vid ingången till Svarta hafvet; men Yamakerne beredde sig till ej blott försvar, utan ock anfall, och de Asiatiska trupperne aflågade åt Rumelien. — Det är endast fruktan för de christna magterna, som förekommer ännu fastigare scener, än dem man redan sett. Många Armenianer hafva blifvit hängde.

Det är ännu oafgjordt, om icke Alis död varit diktad. Af hans skatter voro 230 millioner (Frances) förvarade på tresärskilda ställen i Grekland. 6000 pungar, dem hans son skaffat i säkerhet till S.ta Maura, har Engelska Generalen Adams skickat till Malta, då Capudan Bei reclamerade dem.

Wienska tidningar, hvilka nyss räknade Ypsilantis styrka till 600 man, medgifva honom nu 10,000.

De genom Smyrna tågande trupper hafva där anställt olyggliga upträden, mördat och plundrat; så att ej blott Greker, utan ock alla Christna, flytt ut på skeppen. På de Christna Consulernas föreställning lofvade Gouverneuren d. 16 Maji, att våldsverkarne inom 24 timmar skulle lemna staden. En ny Pascha, som d. 17 emottog regeringen, har jagat trupperna ur staden och återställt lugnet. Underrättelser öfver Trieste, hvilka ankommit genom tre med flyktingar lastade fartyg och synas färskare än de föregående, innehålla, att det vid lifsstraff är de Christna förbudet att lemna staden, och att de med ångest vänta ett grusligt öde. Alla affirer hade uphört och Frankerne sökte aflägsna sig.

Spanien. Ännu visar sig Merino, än här än där. D. 7 Junii var han, med 100 Ryttare, i Roa och afväpnade nationalgardet. Gen. Empecinado lät d. 9 i Aranda häkta fyra personer, hvaribland en prest. I Burgos begynnes skjuta de från Merino tagna fångar. — Xefe Politico i Madrid, Baranda, har blifvit befunnen oskicklig att sköta sitt svåra embete i dessa tider, och hans efterträdare, General Copons y Navia (befälhafvare för armeen vid Konungens återkomst 1814 och sedan disgracerad, såsom den där då för H. M. framlade constitutionen till antagande) skall hafva lofvat Konungen att med alla krafter arbeta, på de hotande orolig eteras hämmande, hvari han skall fallkomligt öfverensstämma med Morillo.

Huruvida Konungen bifaller det begärda skyndsamma kallandet af urtima Cortes, derom är man ännu oviss. En tid troddes, att tidens svårigheter skulle göra det nödvändigt för regeringen, äfven om det icke blifvit begärdt.

Tyskland. Hos Darmstadtiska Länderna har Friherre von Gagern yttrat sig med mycken värme för Grekernas sak. En svår skuld, sade han, hvilas på Tyska nationen, om ingenstädes i Tyskland höjer sig en röst eller lemnas hjälp till Grekernas fördel. De hafva fäktat i våra leder; Ypsilanti och flere hafva blödt för oss i vårt befrielse-krig. Undersåte under en Furste, som biträdt den heliga alliancen, och tolk af ett Tyskt samhälls rättigheter och önsknings, yttrar jag här det hopp och den önskan, att de gå segrande ur striden, eller att en fred betingas dem, hvilken ställer dem under Europeiska folkkrättens egid.

En Syensk officer, vid namn Liljehök, blef d. 6 Junii arresterad i Leipzig, dit han ankommit först under mässan, i afsigt att föda sig med land-kartors gravering, efter att fåfängt hafva sökt militär-tjenst hos flera magter. Orsaken till hans arrestering känner man icke; den påstås dock vara ett bref till ett stort Hofs Minister.

Frankrike. D. 15 Maji kom Patriarken af Lissabon till Bayonne. Han hade blifvit landsflyktig, emedan han icke velat besvärja den toleranze för alla religioner, hvilken stadgas i constitutionens grunder. Till Bayonne väntades äfven Erkebiskopen af Burgos och den Biskopen af Calahorra, som vägrade att resa till Vittoria och afkläda Pastorn i Zalduendo prest-värdigheten, innan han afrättades.

Ryssland. Med säkerhet berättas, att hela Ryska flottan skyndsamt sättes i stånd, för att afgå till Medelhafvet.

Norrige. Stortinget hade session d. 26 Junii; Odelstinget d. 26, 27 och 28. Öfverläggningarne hafva varit af föga interesse.

Odelstinget har öfverlagt om rättigheten för jordägare att öfver aunan mans jord afleda skadligt vatten. Den, som vill afleda vattnet från sina ägor, får på egen bekostnad öppna aflopp öfver en annans lägre belägna ägor, men måste lemna ersättning för den mark, som af dikena uptages. — D. 27 beslöt Odelstinget, att införsel-tull erlägges i silfver. — D. 28 beslöts, att Banken icke utväxlar sina sedlar alpari, men att, "i fall kursen, mot förmodan, skulle stiga till nära 100 proc., får Banken växla en Silfver Sp. mot en Sp. i Sedlar, till dess kursen går tillbaka till 200 proc."

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURTIEREN

FRÅN STOCKHOLM.

Thorsdagen den 12 Julii.

Stats-Ekonomisk Lagfarenhet.

(Slut fr. N:o 21.)

Härutinnan läror väl Åström sjelf icke underlåta att updaga sanningen, i fall han finner det mödan värdt att fullfölja saken. Men till ogillande af det ådömda ansvaret behöfves hvarken för honom eller mig någon annan anmärkning, än att Commerce-Collegium, som gifvit det förmenta brottet en ny rubrik, ej bordt i sådant skick deröfver döma. Ingendera af oss var anklagad för uraktlåten upgift till Hall-rätten; och om vi varit det och anklagelsen tagit sin början inför Commerce-Collegium; så hade vi ej underlåtit att invända mot denna domstols behörighet.

Skulle jag åter i sjelfva saken behöfva vederlägga Commerce-Collegii beslut härutinnan; så skulle jag tro den anmärkningen vara tillräcklig, att det icke angår mig, hvad Åström försummat eller iakttagit. Härmed försvinner all min straffbarhet i denna sak. Ty ehuru Commerce-Collegium väl äfven omrört något angående bristande rättighet för mig att, vare sig i egenskap af gesäll eller slottsknekt, för egen räkning befatta mig med Gördelmakare-arbeten; torde det dock vara uppenbart, att jag, såsom fabriks-arbetare, ingalunda behöft någon annan eller sådan rättighet att

arbeta, som Commerce-Collegium här bringar i fråga, och att således, då jag icke begagnat någon dylik rättighet, icke arbetat för egen räkning, det ej heller kan lyckas att på detta sätt bringa mig under titeln af fuskare, hvilket måste vara Commerce-Collegii mening, utan afseende på hvad Collegium, i motsägelse härmed, yttrat om min rätt att arbeta just så, som jag gjort. Det var nemligen ingalunda såsom gesäll, arbetande för egen räkning, utan endast såsom fabriks-arbetare, som mina vederparter i slutpåståendet betraktade mig, efter att hafva alldeles afstått från tillvitelsen om egen verkstads hållande och arbetes försäljande.

Imedlertid är detta Commerce-Collegii misstag det viktigaste ämnet för min underdåniga klagan. De ringa böter, jag i underdånighet öfverklagar, svara icke mot lösen af Eders Kongl. Maj:ts nådiga utslag; Att misstaget om min skyldighet till ansvar för en möjliga försummad upgift af den fabriks-ickare, hos hvilken jag arbetar, synes innefatta äfven det misstaget; att min rätt till arbetande vid fabriken skulle bero af fabriks-ickarens försummade eller upfyllda skyldighet till nämnde upgifts aflemnande, är väl en vida betydligare anledning till mitt missnöje, ehuru vådan här af ej skulle för framtiden kunna blifva stor, när det icke vore omöjligt för mig sjelf

att kontrollera upfyllandet af den i fråga varande skyldigheten. Men hvad som är af stor och vigtig nödvändighet att afböja, om jag kan, det är detta förbud, som Commerce-Collegium gifvit, emot utöfvandet af min lagliga rätt att för egen räkning arbeta, om jag vill och kan, i det handverk, jag lärt, och på hvilket en torftig utkomst för mig och de fattiga mina beror.

Det är tillräckligt, att nämna Kongl. Maj:ts i detta ämne den 6 April 1810 utfärdade nådiga Kungörelse, för att erinra om de skäl, som inför Eders Kongl. Maj:t vid åtskilliga tillfällen, och en gång på ganska utmärkt sätt af Commerce-Collegium sjelft, blifvit framlagde till bevisande deraf, att omförmälte nådiga Kungörelse, hvilken stadgar rättighet för alla medborgare-klasser till idkande af all borgelig näring, emot åtagande af borgelig tunga, innebär, i sitt ordaförstånd och sin enda rimliga mening, en verklig näringsfrihet, oberoende af skrå-lagar och närings-privilegier, och omöjligem kan efterlevas på annat sätt, än att alla dessa förderfliga band på idogheten och allmänna rörelsen försvinna. Att denna nådiga författning aldrig blifvit uphäfven, och således ännu är beståndande lag, är lika säkert, som att skrå-lagarne ännu följas och näringsfrihetens lag följaktligen icke efterleves af de myndigheter, hvilka med dessa ämnen halva befattning. Mitt exempel är ett bevis härpå, och mitt hopp om skydd hos Eders Kongl. Maj:t för min lagliga rätt är gemensamt med alla deras, som före mig härom anropat Eders Kongl. Maj:t.

Eders Kongl. Maj:t afgör med Dess Högsta Domstol denna sak. I denna Domstols hand hvilat yttersta säkerheten om lagarnes i allmänhet, och äfven näringslagarnes helgd och efterlefnad. Att till-

stånd till näringsars idkande olagligen vgras, kan Eders Kongl. Maj:t i Högsta Domstolen, efter ärendernas ännu bibehållna gamla gång, icke hindra. Men när en anklagelse för begagnad näringsfrihet anställes, slutar sig rättegångs-vägen i Eders Kongl. Maj:ts Högsta Domstol. Verkliga hinder kunna således icke läggas för näringsfrihetens utöfvande, så vida den lidande vet begagna sin förmån, att hos Eders Kongl. Maj:t i domstols-väg slutligen söka rättvisa. Härutinnan, såsom i allt, äro derföre de lyckliga verkningarne för Eders Kongl. Maj:ts och Konungamaktens höga interesse och för folkets lagbundna frihet oberäkneliga, när Eders Kongl. Maj:ts Högsta Domstol behjertar sin helgade kallelse, att med kraft och alfvar göra lagarne gällande.

Jag bönfaller i underdånighet om uphäfvan af Commerce-Collegii öfverklagade utslag, befrielse från det mig ådömda ansvar och återställande af min rättighet att för egen räkning drifva min gördelmakare-handtering, om och när jag, mot åtagande af borgelig tunga, sådant åstundar och förmår.

Med djupaste undersåtliga vördnad, nit och trohet, framhärdat,

Stornåktigste Allernådigste Konung!

Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste troppligtigste
undersåte

PETTER KIHMBERG

UTLÄNDSKA NYHETER

Turkiet. Communicationen mellan Wien och Wallachiet är stängd sedan Turkarna gått öfver Donau. Af d. 14 Junii har man dock ännu bref från Wien, som berättar, att Grekerna i Galatz åter repat mod och slagit Turkarna där. Äfven från Moldauska gränsen berättas af d. 15, att Galatz åter är fritt och tjänar Grekerna till vapneplats.

Turkarne hade från Ibrail gjort ett nytt försök mot staden; men utgången hade vänt sig till Grekernas fördel, då Dukas och Basilios Karabias corpser kommit till undsättning.

Ryktet om den nya af Grekerna vunna seger (hvarom sist berättades) vinner allt mer trovärdighet, heter det från Galizien af d. 12 Junii. En corps af 10,000 Turkar skall, under sitt framryckande från Galacz mot Bucharest, hafva af Grekerna blifvit tagen i ryggen och slagen, hvarvid 3000 Turkar stupat, en Pascha blifvit fången och 16 kanoner tagna. Slaget skall, enligt vissa berättelser, hafva stått utansför Bucharest, enligt andra vid Fokschan; och de slagna Turkarne skola hafva flytt till Ibrail. Däremot berättar Österreichische Beobachter för d. 23 Junii, att den corps af 2000 man, som Ypsilanti afsändt under Kantakuzeni mot Fokschan och Galacz, blifvit nära Busio fullkomligt slagen af Paschans af Ibrail trupper, och att anföraren flytt till Moldau. Quarlevforna af corpserne skola, med 200 blesserade, hafva återkommit till nejden af Tergowiselt (Ypsilantis höggvarter), där, enligt trovärdiga resandes utsago, stor förvirring och nedslagenhet skall råda. Y. skall vara sinnad att, i händelse af ett kraftigt anfall från Turkarnas sida, retirera till Kimpolingo, där han, i anseende till de obrukbara vägarna, hoppas få vara oantastad. En af hans underbefälhafvare, Capit. Jorgaki, har från Pitescht, med 500 Arnauter, öfverfallit och skingrat 70 Turkar i Slatina vid Alutafloden, hvarpå han upbränt sisträmde stad. Denna och alla andra betydligare orter, t. ex. Argioch, Rinnik, Tirgoshill, äro öfvergifna af invånarne, hvilka håldre jemna sin egendom än falla i de tygellösa Arnauternas händer. På högra Alutastranden hafva Turkarne, ehuru i ringa antal, framryckt nära Rinnik, men sedan återgått till Krajowa, där Paschans af Wjiddin hufvudarmé samlas och redan besatt klostret Motru. Allt sedan d. 3 Junii är all communication mellan Bucharest och Österrikiska länderna afbruten, emedan Insurgenterna icke låta någon passera sin linna. (Genom denna nyhet har således Beobachter sjelf försvagat trovärdigheten af sina uppgifter). Från Buchowina berättas af d. 10, att Seraskieren (af Ibrail) efter Galacz's besättande ingen ting företagit. De särskilda små Turkiska corpser, som framryckt ända till Bacu, hörde icke till honom; och det var mellan en af dessa corpser och Grekerna, som dräbningen föreföll vid Fokschan, där alla invånarne förlorade större delen af sin egendom. För öfrigt äro berättelserna om denna dräbning högst olika; somliga tillskrifva Turkarna segren, andra Grekerna. Så mycket är visst,

att Grekerne förlorade mer folk än Turkarna, eller de förre 20 döda och ännu fler sårade, de sedarne 5 döda och 20 sårade. Att staden upbrändes, tillskrifves Grekerna, hvilka itände ett kloster, där Turkarna inslutit sig.

Från Moldauska gränsen berättas af d. 15 Junii, att Bucharest är besatt af Theodors och Kanimar Sawas trupper (hvilket strider mot underriktelser från Czernowicz, som innehålla, att B. är besatt af Turkarna), och att Ypsilantis förposter, under Georgaki och Femoski, vid Sistowa gått öfver Donau till Bulgarien; där Biskopens af Ternowa upmaningar satt laudet i resning ända till Philippopol och fruktan förstört all disciplin hos Turkarna. — Då Ypsilanti fått veta om de nyaste oroande händelserna i Moldau, sände han genast dit Furst Georg Kantakuzeni, med 1000 man, för att återställa lugnet. K. inträffade d. 1 Junii i Jassy och utgaf en proclamation af Ypsilanti; och en egen, (härigenom tyckas således alla berättelserna om hans nederlag och flykt vara vederlaga). Genast uphörde utsväfningarna och Bojarerne i Moldau hafva öfvergifvit sitt förslag till en contrarevolution, sedan Grekerne funnit och borttagit de dertill ämnade och i Bottoschan gömda vapen och försvarsmedel. Det påstods, att sedermera ännu 2000 Greker kommit till Jassy, hvarigenom således Grekiska styrkan i Moldau skulle stiga till 3600 man. Från Galizien berättas af d. 12 Junii, att en Ypsilantis bror förer styrelsen i Moldau; att från Bessarabien 1500 Greker i röd uniform inryckt i Jassy, och att communicationen mellan Bucharest och Kischenew åter är öppnad. — Man vet (säger Journal de Paris), att de tre corpser Turkar, som inryckt i Moldau och Walachiet, äro små och icke kunna företaga något af vigt. De hafva utspridt sig (säger bref från en Grek i Wien), utan ordentlig anfallsplan, öfver flera punkter af nedra Walachiet och genom afdelningar besatt flera städer, där invånarne flytt med all rörlig egendom och ungdomarne ställt sig under Ypsilantis fanor. Den öfver Sibiria i Walachiet inbrytande Turkiska division lät besätta Bucharest, men sam staden öde; endast 6 å 7000 uslingar voro kvar af 80 å 90,000 invånare. Sedan hafva Turkarne ej gjort något anfall mot Ypsilanti, hvars armé, genom deras plundringar och rysliga framfart, ökas i stället att minskas. Den andra Turkiska divisionen, 6 å 8,000 man stark, som drog mot Galacz, blef där i fyra dagar uppehållen af en hand full öfsvade Greker, hvaraf 2 å 300 föllo, men de öfrige undkommo. (Gammalt nytt). Samme Turkar gingo åt öfra Moldau och Jassy, för att afskära Ypsilanti tillförsel, hvilken han tiktval, oaktadt alla svårigheter, får från Bessarabien. Ge-